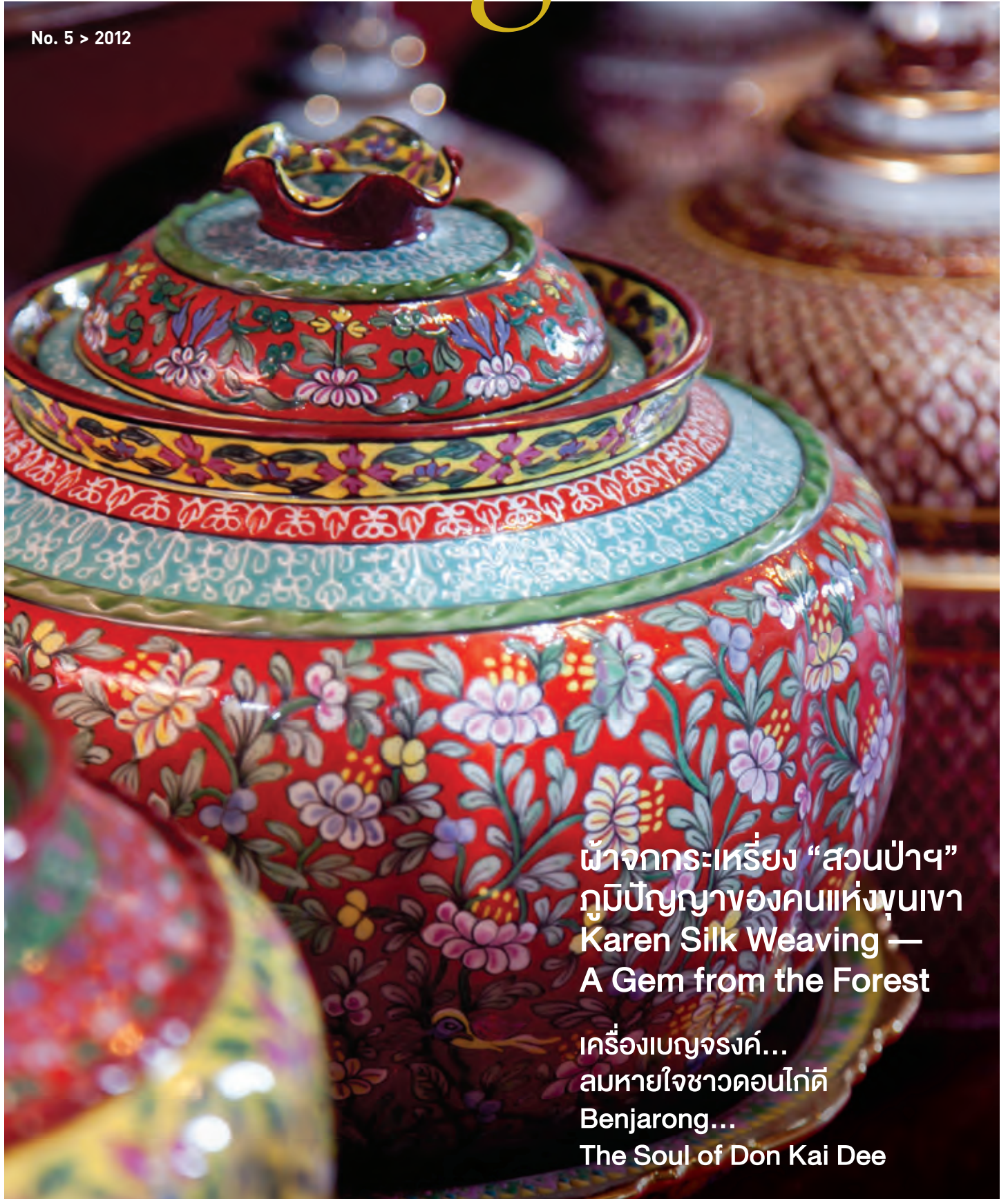

Living Thai

No. 5 > 2012

ผ้าจกกระเหรี่ยง “สวนป่าฯ”
ภูมิปัญญาของคนแห่งขุนเขา
Karen Silk Weaving —
A Gem from the Forest

เครื่องเบญจรงค์...
ลมหายใจชาวดอนไถ่ดี
Benjarong...
The Soul of Don Kai Dee

ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน)
The SUPPORT Arts and Crafts International Centre of Thailand (Public Organization)

ร้าน SACICT ทำอากาศยานสุวรรณภูมิ (Royal Project Zone)

ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน) พร้อมนำสินค้าศิลปาชีพและศิลปหัตถกรรมไทยพื้นบ้าน จากสมาชิกรูปแบบใหม่ที่ผสมผสานงานศิลปหัตถกรรมไทยที่มีความประณีต สวยงาม เหมาะกับการเป็นของขวัญจากต้อนรับนักเดินทางทุกท่านวันนี้ ณ อาคารผู้โดยสารขาออก ทำอากาศยานสุวรรณภูมิ (Royal Project Zone) พร้อมแห่งใหม่ล่าสุด ย่านใจกลางกรุงเทพ ณ ศูนย์การค้าอัมรินทร์ พลาซ่า ชั้น 3 บริเวณ Thai Craft Market

ร้าน SACICT ศูนย์การค้าอัมรินทร์ พลาซ่า ชั้น 3 บริเวณ Thai Craft Market

Contents สารบัญ

2 EDITOR'S NOTE

3 MAIN STORY

ผ้าจกกะเหรี่ยง “สวนป่าฯ”
ภูมิปัญญาของคนแห่งขุนเขา
Karen Silk Weaving —
A Gem from the Forest

14 CRAFTSMASTER

ครูจันแก้ว กัณธิมา...
ผู้สืบสานเครื่องเงิน เชียงใหม่
Back to the Future
for an Ancient Art Form

26 SACT SOCIETY

ความเคลื่อนไหวในสังคมหัตถศิลป์ไทย
Recent Updates from Thai Arts
and Crafts Circle

33 THE VILLAGE TRAIL

ลมหายใจแห่งเบญจรงค์
ที่ดอนไถ่ดี
Benjarong...
The Soul of Don Kai Dee

49 GLOBAL VISIONS

ข่าวจากวงการหัตถศิลป์โลก
Arts and Crafts News from
Around the World

52 BANGSAI BULLETIN

ภารกิจอันยิ่งใหญ่ของรถไฟเล็ก
All Aboard for a Special Treat

68 MEMBERS' RELATIONS

จดหมายจากผู้อ่าน
What Our Readers Say

70 PRODUCT SHOWCASE

งานฝีมือที่คัดสรรจากมวลสมาชิก
ทั่วประเทศเพื่อจำหน่าย
Selection of Exquisite Creations
Offered by Our Members

Vอต้อนรับสู่ SACICT Living Thai ฉบับที่ 5 ของปีนี้ และแน่นอนเราก็มีเรื่องราวที่น่าสนใจมากมายรอให้ทุกท่านเปิดอ่านในเล่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ใน Main Story ที่จะนำท่านไปพบกับอีกหนึ่งเรื่องดีๆ เกี่ยวกับโครงการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของชนกลุ่มเล็กใน “สวนป่าเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ” ซึ่งอยู่ลึกเข้าไปในป่าจังหวัดราชบุรีตามตะเข็บชายแดน ไทย-เมียนมาร์ รวมทั้งไปเรียนรู้เรื่องราวของผ้าจกกะเหรี่ยงที่เราได้ส่งทีมงานไปชมและสัมภาษณ์มาเผยแพร่เพื่อร่วมฉลองแก่เหล่า เทิดพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในโอกาสปีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา

ใน Craftsmaster เราจะพาขึ้นเหนือแคว่เชียงใหม่และไปรู้จักกับครูศิลป์พื้นบ้านชาวไทยจีนหรือไทยจีน “ครูชิ้นแก้ว กันธิมา” ผู้จรรโลงมรดกหัตถศิลป์เครื่องเงินให้คงอยู่และสืบทอดต่อไปจากนั้นจึงฝ่าลมฝ่าฝนตามเส้นทาง Village Trail ไปเยือน กลุ่มชาวบ้าน “ดอนไถ่ดี” เพื่อทำความรู้จักกับวิถีแห่งชุมชนและเครื่องเบญจรงค์เครื่องชื้อแห่งจังหวัดสมุทรสาคร

สำหรับ Bangsai Bulletin เราจะชวนผู้อ่านไปขึ้นรถไฟเล็กที่ผลิตจากเครื่องยนต์รถไถนาธรรมดาๆ โดยแผนกเครื่องยนต์ของศูนย์ศิลปาชีพบางไทรฯ เป็นขบวนรถไฟที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นซึ่งบางท่านอาจจะมีโอกาสได้ใช้บริการมาแล้วในหลายๆ เทศกาล และล่าสุดในโอกาสเสด็จพระราชดำเนินทุ่งมะขามหย่อง

เพลิดเพลินกับการอ่านเรื่องเด่นในฉบับแล้ว อย่าลืมเยี่ยมชมสินค้าดีฝีมือคนไทยในท้ายฉบับนะคะ

Welcome to the world of SACICT Living Thai... and our fifth issue of the Year 2012. As usual, we have all the interesting read awaiting you, particularly our Main Story featuring “Her Majesty Queen Sirikit Forest Park”, a vocational training centre deep in the Thai-Myanmar border jungle. Our team had explored the project and observed the practice of Karen textile art to be presented here as part of our on-going celebration of Her Majesty’s 80th Birthday.

Our Craftsmaster column leads you up north to Chiang Mai and meet the master artisan “Khru Khankaew Kandhima” of Tai Khern cultural heritage before travelling on the Village Trail to “Don Kai Dee” and marvel at the beauty of innovative Benjarong of Samut Sakhon.

Back at Bangsai, we invite you to join the fun ride on our miniature locomotive around the Bangsai Arts and Crafts Centre. The invention of the Small Engine Repairs Department, the small train has always delighted visitors to the centre. It made headlines during Their Majesties’ historical Royal Visit to Thung Makham Yong in Ayutthaya earlier this year.

Enjoy reading... and do not forget to drop by at our Product Showcase on P. 70.

คณะที่ปรึกษา: ประธานที่ปรึกษา พิมพ์พรรณ ชานุกศิลป์ ที่ปรึกษา ภันธิษา เสวตเศรณี, สุวิมล พักทอง, นิพัทธ์ เทศทรงธรรม, ดุลยวิทย์ สุจริตน์
EDITORIAL ADVISORY BOARD: Chief Consultant Pimpapaan Chansilpa, Consultants Phantisa Svetasreni, Suwimon Fakthong, Nipat Tedsongthum, Dulyavit Sukarat

จัดทำโดย: ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน) 59 หมู่ 4 ต.ช้างใหญ่ อ.บางไทร จ.พระนครศรีอยุธยา 13290 โทร: 035 367 054-56, 035 367 077-81 โทรสาร: 035 367 050-1
 เว็บไซต์: www.sacict.net **ออกใบและผลิต:** บริษัท พีเจอร์ จำกัด 23/18 ซอยร่วมฤดี เพลินจิต ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทร: 0 2254 6898-9 โทรสาร: 0 2650 7738 **ติดต่อโฆษณา:** พงศ์ กังวานสุระ
พิมพ์ที่: บริษัท อติสรณ์ จำกัด 248 ซอยลาดพร้าว 87 รังทองกลาง กรุงเทพฯ 10310 โทร: 0 2932 2596-7 โทรสาร: 0 2932 2598 (บทความในนิตยสารนี้เป็นความคิดเห็นของผู้เขียน ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (ศ.ศ.ป.) ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป อนึ่งบทความและภาพในนิตยสารนี้สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมายไทย การจะนำไปเผยแพร่ต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร)

SACICT Living Thai is a bi-monthly magazine published by the SUPPORT Arts and Crafts International Centre of Thailand (Public Organization). 59 Moo 4, Chang-Yai Sub-District, Bangsai, Ayutthaya Province 13290, Thailand Tel: +66 (0) 35 367 054-56, +66 (0) 35 367 077-81, Fax: +66 (0) 35 367 050-1 Website: www.sacict.net **Design and production:** Feature Co., Ltd. 23/18 Soi Ruamrudee, Ploenchit, Pathumwan, Bangkok 10330, Thailand Tel: +66 (0) 2254 6898-9, Fax: +66 (0) 2650 7738. For advertisement placements, contact Payong Kungwansurah, Tel: +66 (0) 2254 6898-9. **Print:** Artisans Co., Ltd. 248 Soi Lardprao 87, Wangthonglang, Bangkok 10310. Tel: +66 (0) 2932 2596-7, Fax: +66 (0) 2932 2598. (Opinions in Living Thai are the writers’ and not necessarily endorsed by SACICT. No part of this magazine may be reproduced without written permission.)

ผ้าจกกะเหรี่ยง “สวนป่าฯ”

ภูมิปัญญาของคนแห่งขุนเขา

เรื่อง อัมพันมาลา ภาพ วิศ ภู่อสุจริต

ลายผ้าจกกะเหรี่ยงสวนป่าฯ
มีกลิ่นอายของวัฒนธรรม
กะเหรี่ยงดั้งเดิม
Typical designs of
Karen textile.

สมาชิกทอผ้าส่วนใหญ่เป็นชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง
Most artisans are Karen-Thai.

ณ พากตะวันตกของประเทศไทย
ปรากฏเทือกเขาตะนาวศรีทอดยาว
คั่นระหว่างประเทศไทยและพม่า ลึกเข้าไป
ในป่าบริเวณโดยรอบหุบเขาดังกล่าว
มีกลุ่มผู้คนที่อาศัยพำนักพักพิงในผืนป่า
มาช้านาน พวกเขาคือชาวไทยเชื้อสาย
กะเหรี่ยง ที่ทุกวันนี้ ได้มีอาชีพประกอบ
มากมายด้วยเพราะน้ำพระราชหฤทัย
ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
พระบรมราชินีนาถ

กลุ่มคนเหล่านี้อาศัยอยู่ในพื้นที่ของ
“สวนป่าเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้า
สิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ” จังหวัดราชบุรี
ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ข้าราชการ ข้าราชการ
ประชาชน พร้อมใจกันสร้างเป็นสวนป่า
ถวายสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
ในปี พ.ศ. 2535 เนื่องในวโรกาสที่ทรงเจริญ
พระชนมพรรษา 60 พรรษา

ด้านหน้าทางเข้าสวนป่าเฉลิมพระเกียรติฯ
Portraits of Their Majesties the King and Queen
grace the entrance to the forest garden.

พันตรีสมเกียรติ ธีธวัชวัฒนา
Major Somkiat Thienwatana

“ที่มาของการสร้างสวนป่าถวาย ก็เนื่องมาจากที่พระองค์ทรงมีพระราชปณิธานเมื่อหลายสิบปีก่อนหน้านั้นว่า อยากจะมีพื้นที่ที่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ นัก เป็นแหล่งรวบรวมต้นไม้ท้องถิ่นดั้งเดิม เป็นแหล่งรวมพรรณไม้หายาก ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวิชาการให้กับคนรุ่นหลังต่อไป” พันตรีสมเกียรติ ธีธวัชวัฒนา เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการในพื้นที่โครงการตามพระราชดำริ สำนักงานที่ปรึกษาโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ กล่าว

พื้นที่ของสวนป่าฯ รวม 524,816 ไร่ ประกอบด้วยศูนย์ศึกษาพรรณไม้ป่าสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์, อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน, เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่ น้ำกาซี, โครงการแปลงสาธิตระบบวนเกษตรและแหล่งผลิตอาหาร (Food Bank) และโครงการฟาร์มตัวอย่าง ตามแนวพระราชดำริบ้านป่อหวี

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงรับการถวายโครงการสวนป่าเฉลิมพระเกียรติฯ ในปี พ.ศ.2536 และได้เสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่ดังกล่าว ทำให้ต่อมาเกิดการจัดตั้งกลุ่มทอผ้าขึ้นเป็นครั้งแรก เพื่อเป็นอาชีพเสริมให้กับราษฎรในพื้นที่หลังเก็บเกี่ยวพืชไร่

พันตรีสมเกียรติ เล่าว่า “ทรงเห็นราษฎรยากจนก็อยากจะช่วยให้ชาวบ้านมีรายได้ เลยรับสมัครชาวบ้านที่สนใจจะทอผ้า เดิมทีส่งไปฝึกเครื่องปั่นดินเผาก่อน โดยส่งไปฝึกที่ศูนย์ศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม จังหวัดสกลนคร แล้วจึงเพิ่มเติมในเรื่อง

กลุ่มเครื่องปั้นดินเผา
สร้างสรรคงานที่สะท้อน
ความเป็นอยู่ของพื้นถิ่น
Earthenware group
members at work.

กี่ทอผ้า ประดิษฐ์จากวัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่น
Handlooms are made of materials easily found at hand.

ของการทอผ้า เนื่องจากทรงเห็นว่า
มีผู้หญิงเยอะ ยากจน ไม่มีงานทำ
ก็ทรงส่งครูมาจากกองศิลปาชีพ
มาฝึกทอผ้าให้ ตั้งกลุ่มทอผ้าครั้งแรกที่
บ้านหนองตาตั้ง เมื่อปลายปี พ.ศ. 2539”

ศูนย์ศิลปาชีพ สวนป่าเฉลิมพระเกียรติฯ
จึงถือกำเนิดขึ้น โดยแบ่งเป็นงานศิลปาชีพ
กลุ่มทอผ้าไหม กลุ่มเครื่องปั้นดินเผา
ปักผ้า จักสาน และวาดภาพ ซึ่งผลงาน
ของแต่ละกลุ่ม ล้วนสะท้อนถึงวัฒนธรรม
และความเป็นพื้นถิ่นนั้นๆ เช่น
กลุ่มเครื่องปั้นดินเผาจะผลิตงานที่เป็น
ลวดลายไฟ เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวมี
ป่าไผ่เยอะ นอกจากนั้นก็ยังมีลายผักกาด
ลายบัว หรือลายใบตอง เป็นต้น

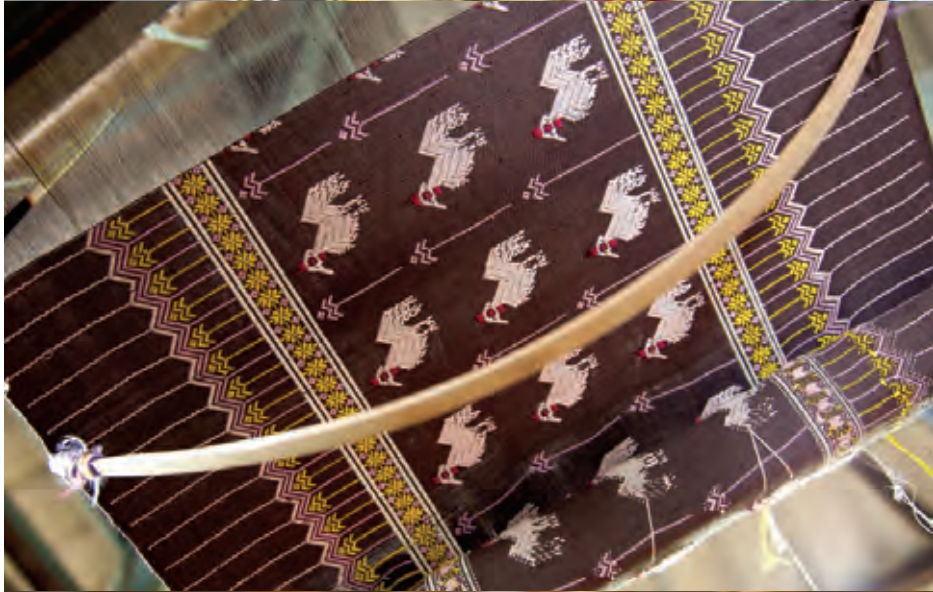
สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
ทรงมีพระราชเสาวนีย์ว่า “การเลี้ยงไหม
ทอผ้าศิลปะพื้นเมืองชาวเกาะเทรียง ขอให้

ลวดลายของผ้าจกกะเหรี่ยงสวนป่า
มีความผสมผสานกลมกลืนระหว่าง
วัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวไทยเชื้อสาย
กะเหรี่ยงกับลวดลายพระราชทาน
“Karen Jok” silk patterns... a cross
between the Karen-Thai culture
and a royal pattern introduced
by Her Majesty the Queen.

ตรวจสอบถึงเครื่องแต่งกาย เครื่องประดับ
การแสดงดนตรี เพลงและศิลปะการแสดง
ของชาวกะเหรี่ยงยังมีอะไรอยู่บ้าง และหาก
ศิลปะเดิมเหลือน้อย ก็ขอให้ฝึกแบบของไทย
ให้เขาด้วย”

ผ้าทออันเป็นลักษณะเฉพาะของ
ศูนย์ศิลปาชีพ สวนป่า นั้นเป็น
“ผ้าจกกะเหรี่ยง” ซึ่งผสมผสานระหว่าง
ความเป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวไทย
เชื้อสายกะเหรี่ยง เข้ากันกับลวดลายที่
สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
ทรงพระราชทานให้ แต่แรกเริ่มนั้นนิยม
ทำเป็นลายดอก ลายจก ต่อมาชาวบ้าน
จึงเริ่มใส่ความคิดสร้างสรรค์ ด้วยการ
เพิ่มลายนกยูง ไก่ ช้าง กวาง หรือกระท้ำ
การเดินทางไปสวนป่าเฉลิมพระเกียรติฯ นั้น
ต้องขับรถจากตัวอำเภอสวนผึ้งเข้าไปอีกราว
25 กิโลเมตร ในวันที่ทีมของ SACICT Living
Thai เดินทางไปยังสวนป่า ตรงกับเทศกาล
กินข้าวห่อเดือน 9 ของชาวไทยเชื้อสาย
กะเหรี่ยงที่อาศัยอยู่บริเวณพื้นที่ดังกล่าว
โรงทอที่ทำการสวนป่า ปิดทำการ
พันตรีสมเกียรติจึงพาพวกเรานั่งรถลี้กเข้าไปอีก
ราว 10 กิโลเมตร ไปที่โรงทอผ้าของบ้านพระท่า
ทั้งนี้ ชาวบ้านส่วนใหญ่ที่มาฝึกอาชีพกับ
ศูนย์ศิลปาชีพ สวนป่า มาจาก 3 หมู่บ้าน
ในตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง ได้แก่บ้าน
หนองตาดัง บ้านพระท่า และบ้านห้วยน้ำหนัก
ซึ่งล้วนเป็นชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง โดยผู้ที่
มาฝึกอาชีพมีอายุตั้งแต่ 16-50 ปี ปัจจุบัน
สมาชิกในกลุ่มทอผ้ามีอยู่จำนวน 65 คน

กลาง: ผ้าลายไก่ซึ่งช่างทอเสร็จแล้วเกือบเต็มผืน
Middle: Hand-woven cloth with a chicken pattern.
ล่าง: ต้นแบบลายไก่ที่พิมพ์สีและแยกลายไว้บนกระดาษ
Bottom: The original chicken design in full colours.

เมื่อไปถึงที่นั่น เราเห็นหญิงสาวชาวไทยกะเหรี่ยงราวสิบกว่าชีวิตนั่งที่เครื่องทออย่างสงบเสงี่ยม สองมือบรรจงใช้ขนเม่นค่อยๆ จกเส้นด้ายแต่ละเส้น รังสรรค์เป็นลวดลายงดงามตามความสามารถและประสบการณ์ของตนที่ได้สั่งสมมายาวนานทั้งจากครูของกองศิลปาชีพและจากภูมิปัญญาดั้งเดิมที่ติดตัวและเติบโตมากับวัฒนธรรมชาวไทยกะเหรี่ยง พันตรีสมเกียรติอธิบายว่า กองศิลปาชีพได้ส่งครูมาสอนการทำผ้าจกถึงที่นี่

นงนุช มีประยูร หัวหน้ากลุ่มทอผ้าจากของบ้านพระกำ กำลังจกผ้าลายดอก โดยเน้นใช้ไหมสีแดงที่ได้จากครั้ง กับไหมสีเหลืองที่ได้จากประโศด

“พอทำเป็นแล้วไม่ยากค่ะ ตอนฝึกใหม่ๆ จะปวดตาคิดหนึ่ง เพราะว่าลวดลายละเอียดมาก” เธอกล่าวเป็นภาษาไทยที่ไม่ค่อยชัดนัก

ช่างทอผ้าของที่นี่ จะรับเอาไหมที่ทางกองศิลปาชีพมาส่งให้ แต่ต้องทำขึ้นเ้าต่างฟลอกเอง ย้อมสีเอง ในส่วนกระบวนการย้อมสีเน้นการใช้สีจากธรรมชาติ โดยการนำไปต้ม เปลือกไม้ ดอกไม้มาต้ม ทั้งนี้ ไม่ไกลจากพื้นที่มีกลุ่มเลี้ยงไหมที่บ้านหนองมะค่า อยู่ห่างออกไปราว 40 กิโลเมตร ซึ่งทางศูนย์ศิลปาชีพ สวนป่าฯ ก็จะมีส่งเจ้าหน้าที่ไปรับเส้นไหมมาทอที่นี่ด้วย

นงนุช อธิบายว่า “กระบวนการทอผ้าจกของเราเริ่มจากการเตรียมสี ซึ่งเรานำมาจากวัสดุธรรมชาติ โดยหาใบไม้ เปลือกไม้ที่หาได้จากพื้นที่ นำมาต้มให้ได้สีย้อม ฟลอกไหม ย้อม กระตุกให้แห้ง ก่อนทอต้องล้างอีกรอบหนึ่ง แล้วนำมากวักไหม เกลียวไหม ยืนไหม กระทบเป็นเนื้อผ้า แล้วขึ้นสี”

ตามวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงที่นี่จะมีการทอผ้าพื้นบ้านด้วยกี่เื้อ ทว่าทอกันเป็นจำนวนน้อย ไม่ได้ทอด้วยกี่กระทบหรือไม่ได้ผลิตเป็นเรื่องเป็นราวอย่างการทอผ้าจกในปัจจุบัน ผ้าจกเมื่อทอเสร็จจะมีหน้าแคบเพียงประมาณ 50 กว่าเซนติเมตร ยาว 2 เมตร ผืนหนึ่งต้องใช้เวลาทำถึง 2-3 เดือน หรือถ้าเป็นคนทอมือใหม่อาจต้องใช้เวลาทำต่อผืนเป็นปีเลยทีเดียว

ผ้าจกกะเหรี่ยงของศูนย์ศิลปาชีพ สวนป่าฯ มีสีสันที่สดใส สีสดกันสวยงาม มีความละเอียดอ่อนช้อยผสมผสานกับความเป็นชาวบ้านกะเหรี่ยงดั้งเดิม และยังเป็นผ้าไทยที่ได้มาตรฐานตราจกอีกด้วย

แต่ละเดือน ศูนย์ศิลปาชีพ สวนป่าฯ จะส่งชิ้นงานไปยังกองศิลปาชีพหนึ่งครั้ง โดยนำเอาผลิตภัณฑ์ผ้าทอที่ได้จากศูนย์ศิลปาชีพที่กาญจนบุรี เพชรบุรี และของราชบุรีเอง มารวบรวมไว้ที่นี่ แล้วจึงนำส่งไปยังกองศิลปาชีพ ดังนั้น ผู้ที่มาเยี่ยมชมศูนย์ศิลปาชีพถึงถิ่นสวนป่าฯ จะไม่สามารถซื้อผ้าทอได้ เนื่องจากไม่มีจำหน่าย จะมีจำหน่ายก็เพียงเครื่องเซรามิกเท่านั้น

งานปักผ้าต้องอาศัยความประณีตเป็นพิเศษ
Hand-embroidered with intricate designs.

ที่นี่มีโรงฝึกทอผ้าประจำแต่ละหมู่บ้าน มีหัวหน้ากลุ่มคอยกำกับดูแลกันเอง เมื่อผลงานทอผ้าเสร็จแต่ละครั้งสมาชิกจะได้รับเงินค่าจ้างราว 2,000 บาทต่อผืน ซึ่งเป็นรายได้ที่เขาได้นอกจากเบี้ยเลี้ยงรายวันวันละ 120-150 บาท วัตถุประสงค์ที่จำเป็นทั้งหมดในกระบวนการทอผ้าล้วนได้รับมาจากกองศิลปาชีพ

พันตรีสมเกียรติกล่าวว่า สมาชิกทอผ้าหลายคนเริ่มจากทำอะไรไม่เป็นเลย เรียกว่า “ไม่ต้องมีอะไรมาเลย ขอให้มีโอกาส”

“เดิมชาวกะเหรี่ยงอยู่กระจัดกระจายและทำอะไรเลือนลอย จนมีการจัดตั้งสวนป่า ทำให้มีการจัดการพื้นที่ให้เขาใหม่ ให้อยู่รวมกัน อันที่จริงก็เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซึ่งไม่สามารถใช้เป็นที่อยู่อาศัยได้ แต่ก็อนุโลม จัดให้เขามีที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน ไม่ให้กระจัดกระจายเหมือนแต่ก่อน ไม่ให้รุกป่าต่อ”

ก่อนจะมีโครงการสวนป่าเฉลิมพระเกียรติฯ ชาวบ้านพะระก่าซึ่งเป็นหมู่บ้านชายแดนสุดท้ายติดกับเทือกเขาตะนาวศรี แนวเขตกันพรมแดนไทย-พม่าใช้เวลาเดินทางด้วยเท้ายาวถึง 11 กิโลเมตร ต้องผ่านลำน้ำถึง 5 ครั้ง กว่าที่จะถึงที่ทำการซึ่งมีโรงเรียนและสถานพยาบาล

ทุกวันนี้ หญิงสาวชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงของบ้านพะระก่า บ้านหนองตาตั้งและบ้านห้วยน้ำหนัก ตื่นตั้งแต่ตี 5 หุงข้าวทำงานบ้าน พอ 8 โมงเช้าก็รีบออกจากศูนย์ศิลปาชีพสวนป่าฯ มารับถึงบ้านเพื่อเดินทางไปเข้าโรงฝึกทอผ้า เที่ยงพักทานอาหาร และเลิกงานเวลา 16.30 น. กลับบ้านก็เก็บกวาดบ้าน ซักผ้า หุงข้าวซึ่งนงนุชบอกว่า ชีวิตประจำวันของเธอเป็นอย่างนี้มา 10 กว่าปีแล้ว บวกกับการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ทำไร่ ปลูกข้าวไร่ อาศัยผักหญ้าตามห้วย อาศัยปลาในแม่น้ำกับข้าวก็เป็นยอดผัก จิ้มกับเกลือละลายน้ำ ปลูกพริกเองสำหรับไว้ทำน้ำพริกกะเหรี่ยง

“แต่ก่อนแค่ทำไร่ ปลูกพริก ปลูกผักเท่านั้น ตอนนี้ชีวิตเปลี่ยนไป ชีวิตดีขึ้นกว่าตอนที่ยังไม่ได้ทอผ้า” นงนุชเผย

โครงการสวนป่าเฉลิมพระเกียรติฯ เป็นการดำเนินการสนองพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่มีตั้งแต่เมื่อปี พ.ศ. 2520 ว่า

“ขอให้สร้างป่า โดยมีคนอาศัยอยู่ด้วย โดยไม่ทำลายป่า คือต้องช่วยเขาเหล่านั้นจริงๆ ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีพอสมควร เช่น มีที่ดินทำกิน มีน้ำ ให้การศึกษา ส่งเสริมงานศิลปาชีพต่างๆ ให้มีรายได้เพิ่มขึ้นเมื่อเขาอยู่ได้แล้วเขาจะได้ช่วยดูแลป่า”

และไม่ว่าจะเป็นชิ้นงานจักสาน งานปัก งานเซรามิก ไปจนถึงผ้าจากกะเหรี่ยง ล้วนเป็นผลงานซึ่งสะท้อนถึงชีวิตความเป็นอยู่อันกลมกลืนของคนกับป่า และธรรมชาติได้อย่างมีคุณค่าโดยแท้ 🌿

ฟาร์มตัวอย่างตามแนวพระราชดำริ บ้านบ่อหวี เป็นแหล่งผลิตอาหารสำคัญของคนในพื้นที่ ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากสวนป่าเฉลิมพระเกียรติฯ Her Majesty's model farms... a major food source of Baan Bor Wee.

Karen Silk Weaving — A Gem from the Forest

Words **Ampanmala** Photography **Varis Kusujarit**

Deep in the lush green forest in Ratchaburi province, bordering Myanmar, a Thai community of Karen descent has been able to maintain a decent and happy livelihood for nearly two decades, thanks to a job creation project initiated by Her Majesty Queen Sirikit.

The community is located in a vast “forest garden” created by local people, civil servants and palace officials to commemorate the 60th Birthday of Her Majesty the Queen in 1992.

Also situated inside this 524,816 rai forest are the Queen Sirikit Wild Plant Study Centre, the Royal Thai Prachan National Park, the Phachi River Wildlife Sanctuary, the Food Bank and Agricultural Demonstration Project, and last, but not least, the royally-initiated Bor Wee Village model farms.

พันตรีสมเกียรติ ธีรวัฒนา
เล่าถึงการพัฒนาชุมชน
ในสวนป่าเฉลิมพระเกียรติฯ
Major Somkiat Thienwatana
talks about the Queen's initiatives.

“The project was initiated in answer to Her Majesty’s wishes,” said Major Somkiat Thienwatana, who is in charge of the project’s operations. “The Queen noted that a conservation area should be set aside for all rare plants and trees found locally. It can serve both academic and tourism-related purposes for the present and future generations.”

A year later, in 1993, a silk-weaving project was born, thanks to Her Majesty the Queen’s wish to create more income for the villagers after the harvest season.

Initially, a group of villagers was sent to the occupation training centre in Kud Na Kharm village in the northeastern province of Sakon Nakhon, where they learned to make earthenware.

“Later, in 1996, a silk-weaving expert was sent to train the Karen-Thai people in Ratchaburi, beginning with a select group of women in Nong Ta Dang Village,” said Maj. Somkiat.

Subsequently, the Royal Forest Garden Occupational Training Centre, was set up under the patronage of Her Majesty the Queen, offering courses on silk and bamboo weaving, earthenware, embroidery, and

painting. Most of the products reflect the culture and ways of life of the locals. For example, the patterns etched on the earthenware are mostly in the shape of a lotus, a banana leaf, or bamboo, which is abundant in the villages.

As Her Majesty the Queen put it: “In raising silk worms or practising traditional Karen cloth weaving, we must first consider the way they

dress, their music, and their cultural performance. If there is not much left in terms of cultural heritage, we may let them learn about Thai arts and crafts.”

Of all the silk patterns designed by the local artisans, the *Karen Jok* is considered the trademark of the Royal Forest Garden Arts and Crafts Centre. It is a cross between the Karen-Thai culture and a royal

ภายในโรงทอผ้าโรงฝึกศิลปาชีพพระราชทาน บ้านพุระกำ
Weaving workshop at Baan Phu Rakam.

บน / Top:
ต้นแบบลายผ้าจากกะเหรี่ยง
An intricate pattern of
Karen Jok textile.

บน:
หัวหน้ากลุ่มทอผ้าจากบ้านพุระกำ
ล่าง:
งานปักผ้าอ้ายประสมการณ์
และความชำนาญสูง
Middle/Bottom:
Head of Baan Phu Rakam
Weaving Group and skilled
artisans at work.

pattern introduced by Her Majesty the Queen. Thanks to the royal assistance, the villagers have created more patterns, including those in the forms of a peacock, a chicken, an elephant, a deer or a rabbit.

The royal forest garden is about 25 kilometres from Suan Phueang district in Ratchaburi. When *Living Thai* went there, it coincided with a Thai-Karen religious festival, so the silk weaving factory at its head office was closed. Maj. Somkiat had to take us to another weaving factory at Phu Rakam village, about 10 kilometres further into the forest.

Most of the villagers attending the training courses at the centre are from Nong Tadang, Phu Rakam and Huay Namnak villages in Tanaosri subdistrict of Suan Phueang district. The silk weaving group has 65 members, all of whom are Karen-Thai between 16 to 50 years of age.

At the weaving factory, around 10 women were at work. With porcupine spikes in both hands, they painstakingly wove each single thread into beautiful patterns — all accomplished through local wisdom passed on from generation to generation, and many years of practising under the guidance of trainers. According to Maj. Somkiat, the artisans were sent here specifically to train the villagers.

สินค้าของแผนกเครื่องจักสานบ้านพระกำ
Products of the basketry section.

แผนกเซรามิกของสวนป่าเฉลิมพระเกียรติฯ
Trained local men are working on creating ceramic products.

Nongnuch Meeprayoon, head of the *jok* silk weaving group of Phu Rakam village, was working on a floral pattern using red and yellow silk threads. The red dye is made from seed lac, while the yellow dye is made from a local fruit called *prahote*.

“Once you have learned the technique, it is not difficult. When I began practising, my eyes hurt because the patterns were intricate,” she said.

Raw silk threads are delivered to the village by officials, but the villagers make their own alkaline and dyes, which are produced by boiling different kinds of tree barks, leaves and flowers, which are found locally. There is a silk worm raising group in Nong Maka village, about 40 kilometres from Phu Rakam. This is where raw silk threads are produced for the forest garden centre.

Nongnuch explained the weaving process: “We first put the silk threads in boiling water already mixed with natural dyes before hanging them out to dry. These dried silk threads are washed again, dried and placed in the spinning wheel for the weaver.” This process is different from the old weaving technique — called *kee aew* — practised by their ancestors.

The standard size of a *jok* silk cloth is 50 cm. x 2 m. An experienced weaver may accomplish the task in 2-3 months, but a beginner may have to labour for a year, said Nongnuch.

The *jok* silk cloths made by the forest garden artisans are noted for their bright colours, beautiful patterns, and neatness — all reflecting the great Karen originality.

Each month, products made in these Suan Phueang villages and those in Kanchanaburi, Petchaburi and Ratchaburi will be gathered here

ผลงานเซรามิก
สะท้อนรูปแบบ
และความเป็นอยู่
ตามธรรมชาติในท้องถิ่น
เช่น สัตว์ป่า ต้นไม้
Some of ceramic
ornaments of the
forest garden centre.

before they are sent to the centre at Chitralada Palace. Therefore, no silk products are put on sale at the forest garden centre. Visitors may buy only ceramic items made by the villagers.

Each Karen-Thai village here has its own silk weaving training centre, with a supervisor in charge. Each weaver is paid about 2,000 baht for a finished product, in addition to the daily allowance of about 120-150 baht. All raw materials are provided.

“For those who want to join our silk-weaving project, they need not bring anything,” said Maj. Somkiat. “All they need is the heart to do it.”

“In the past, the Karen people practised shifting crop cultivation (which caused deforestation and soil erosion). With the creation of the forest garden, we set aside an area for them to live together. The land plot is in fact a wildlife conservation area, but we made an exception so

they can have a permanent place to make a living without causing further deforestation,” said Maj. Somkiat.

Before the forest garden was established, the Karen in Phu Rakam village, which is located at the very edge of the Tanasserim Mountain Range, had to make an arduous 11-kilometre-long trek, crisscrossing 5 streams, to reach the school and medical centre at the forest garden centre head office. They no longer have to do that now.

After cleaning their houses and preparing food for their families, the women of Phu Rakam are bused to the silk-weaving and training centre, where they work for 8 hours before returning home. Nongnuch and her friends are used to this daily routine, which they have followed for more than 10 years.

By adhering to the self-sufficiency concept — growing their own food and fishing in the streams — they have found peace and happiness.

“In the past, we only grew vegetables and chillis,” said Nongnuch. “Life is better now, with income from silk-weaving.”

Indeed, the forest garden testifies to Her Majesty the Queen’s determination to better the lives of her people, in line with her speech in 1977: “Let’s create a forest in which people can live and make a living without destroying the trees. We must truly help them make a decent living — to have land and water to grow food, and have education and occupational skills to make a decent living so they can help protect our forests.”

Through the royally-initiated occupation training programme, the Karen-Thai villagers of Suan Phueang have proven that man and nature can live together in harmony. 🌿

ครูขันแก้ว กัณธิมา... ผู้สืบสานเครื่องเงิน เชียงใหม่

ข้อมูลและภาพ จากหนังสือ “ครูศิลป์ของแผ่นดิน 3”

อากาศยามเช้าในหมู่บ้านศรีปิ่นคริว ตำบลท่าศาลา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ นั้นแสนสดชื่น ที่บ้านเลขที่ 24 บนถนนต้นทาม มีลานดินกว้าง ถัดไปเป็นโรงเรือน ที่ปลูกแยกออกมาจากตัวบ้าน แลเห็นชายหญิงกลุ่มหนึ่งกำลังงะมิกเพมันกับงาน ที่อยู่ตรงหน้า ทั้งจักตอก นำภาชนะไปเรียงบนชั้น และกำลังเขียนลาย โดยมีหญิงชราผมสีดอกเลาดูท่าทางใจดีเดินเข้าไปตรวจดูความเรียบร้อย เป็นระยะๆ ก่อนจะมานั่งลงที่แคร่ไม้ไผ่ข้างโรงเรือนพรางสอนให้เด็กชายหญิง วัยประถม สีหาคณค่อยๆ นำเส้นตอกมาวางให้เป็นวงกลม

“เมื่อยายอายุ 10 กว่าปี ยังเป็นละอ่อนอยู่แต่ก็ทำเป็นแล้ว เห็นพ่อแม่ทำอยู่ ทุกๆ วัน พอกลับจากโรงเรียนก็เข้าไปช่วยเขา แรกๆ ก็เริ่มจากไปจักตอกบ้าง ขดขึ้นรูปบ้าง...แบบนี้ละ” ครูขันแก้ว กัณธิมา เอ่ยด้วยน้ำเสียงนุ่มนวลขณะหยิบ เส้นตอกที่เด็กชายขดขึ้นรูปเป็นวงมาพิจารณาดูความเรียบร้อย

พาน และขันน้ำพานรอง
Bowls and footed trays.

รางวัลเกียรติยศและป้ายประกาศเกียรติคุณ
Awards and trophies.

ลวดลายทุกเส้น
เขียนขึ้นด้วยความชำนาญ
Traditional Thai motifs.

สู่ความเป็นเลิศในเชิงช่าง

ครูชันแก้ว กัณธิมา บรมครูแห่งการทำเครื่องเงินท่านนี้เกิดเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2470 เป็นบุตรของนายจันทิพ และนางหล้า กัณธิมา ซึ่งมีเชื้อสายชาวไทเขิน และประกอบอาชีพทำหัตถกรรมเครื่องเงิน สืบทอดมาตั้งแต่รุ่นปู่ย่าตายาย แม้ว่าที่ผ่านมามากมายๆ บ้านในหมู่บ้านศรีปิ่นคร้วแห่งนี้ได้เลิกทำเครื่องเงินไปประกอบอาชีพอย่างอื่นแล้ว แต่ครูชันแก้วยังคงสืบสานภูมิปัญญาของบรรพบุรุษแขนงนี้เอาไว้ อย่างเหนียวแน่น ไม่ใช่เพียงตัวครูคนเดียวหากแต่ยังได้รับความร่วมมือจากลูกๆ ทั้ง 7 คนของครูอีกด้วย

ภาพสมาชิกในครอบครัวกัณธิมาที่นั่งล้อมวงกันทำเครื่องเงิน ณ โรงเรือนแห่งนี้ จึงกลายเป็นภาพชินตาของทุกคนในหมู่บ้าน “ลูกๆ ช่วยกันทำทั้งหมด มาทำที่นี้กันทุกคน แม้เขาจะแต่งงานมีครอบครัว แยกออกไปอยู่คนละบ้าน แต่ตอนกลางวัน จะมารวมกันทำเครื่องเงินที่นี้ ค่ำมาทำหอกโมงเย็นก็แยกย้ายกันกลับบ้าน” ครูชันแก้วอธิบายให้ฟังด้วยรอยยิ้ม แม้วัยจะล่วงเลยมาถึง 80 ปีเศษแล้ว แต่ทุกเช้าครูจะมุ่งหน้ามาทำงานที่โรงเรือนแห่งนี้ก่อนใครๆ เริ่มจากนั่งจักตอกที่ละเส้นด้วยตนเองอย่างมีความสุข

เครื่องเงิน...

ลมหายใจของวัฒนธรรมไทยจีน

ฝีมือการทำภาชนะที่มีเอกลักษณ์และความวิจิตรบรรจงในทุกขั้นตอนของครูชั้นแก้วเป็นส่วนหนึ่งของร่องรอยทางวัฒนธรรมชาวไทจีนที่อพยพมาจากแคว้นเชียงตุงประเทศพม่าในพ.ศ. 2327 หรือยุค “เก็บผักใส่ซ้า เก็บข้าใส่เมือง” หรือยุคฟื้นฟูเมืองให้กลับมารุ่งเรืองอีกครั้ง เพราะหลังจาก พ.ศ. 2101 อาณาจักรล้านนาศูนย์ราชวงศ์มังราย อันประกอบด้วยเมืองลำปาง ลำพูน เชียงใหม่ เชียงราย เชียงแสน เคยตกอยู่ภายใต้การปกครองของพม่า

ขณะนั้นนับเป็นช่วงเวลาที่ประชาชนพลเมืองต่างเดือดร้อนจากการกดขี่ข่มเหงของพม่า จนหลาย ๆ เมืองต้องถูกทิ้งร้างไป

ชาวบ้านแตกกระสานซ่านเซ็นหลบหนีเอาตัวรอด พลัดที่นำค่าที่อยู่เป็นที่น่าสลดสังเวชใจ เมื่อเจ้าพระยาจักรีซึ่งต่อมาได้ปราบดาภิเษกเป็นพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชได้ปราบปรามพม่าให้จมนครคาบโดยได้รับความร่วมมือของเจ้ากาวิละ เมฆมหมอกแห่งความทุกข์ยากก็ค่อย ๆ จางลงเพราะหลังเสร็จศึกได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเจ้ากาวิละซึ่งขณะนั้นอายุได้ 40 ปีให้ขึ้นเป็นเจ้านครเชียงใหม่ผู้เป็นใหญ่ในล้านนา 57 หัวเมือง ในฐานะเจ้าประเทศราช ขึ้นตรงต่อกรุงเทพมหานครและมีภารกิจในการฟื้นฟูหัวเมืองล้านนาให้กลับมาเป็นปึกแผ่นอีกครั้ง

ด้วยความที่เมืองต่าง ๆ ถูกทิ้งร้างไปนานเป็นเหตุให้เจ้ากาวิละต้องกวาดต้อนไพร่พลมาช่วยกันฟื้นฟูเมืองขึ้นมาใหม่อีกครั้ง โดยผู้คนส่วนใหญ่ที่เข้ามาอยู่ในเมืองเชียงใหม่ช่วงนั้นมาจากแคว้นสิบสองปันนา เมืองยองเชียงรุ่ง เชียงตุงที่มีเชื้อสายของชาวเผ่าไทลื้อ ไทยอง และไทจีน ผู้เป็นบรรพบุรุษของครูชั้นแก้ว... ต้นธารแห่งการสรรค์สร้างเครื่องเงินจึงเริ่มต้นขึ้นในเชียงใหม่ด้วยเหตุนี้เอง

เครื่องเงินใช้พื้นสีดำหรือสีแดงเป็นหลัก
Lacquerware are basically in black or red.

การผ่าไม้ไผ่เป็นซีกและการจักไม้ให้เป็นเส้น เป็นขั้นตอนแรกที่สำคัญก่อนนำมาขจัดขึ้นรูป Bamboo poles are cut into sticks, then sliced into thin strips before they are woven into desired shape.

ขั้นตอนแห่งความประณีต

จากประสบการณ์ชีวิตที่อุทิศให้กับ การทำเครื่องเงินตั้งแต่วัยเด็กจนกระทั่ง ปัจจุบัน ครูชั้นแก้วจึงมองเห็นว่า ด้วยเทคโนโลยีและยุคสมัยที่เปลี่ยนไป จึงควรปรับเปลี่ยนวิธีและเครื่องมือ ที่ใช้ทำงาน นำมาช่วยลดขั้นตอน ระยะเวลา และสร้างความสะดวกสบายในการ ทำงานยิ่งขึ้น เช่น ใช้สีน้ำมันสีแดงและดำ แทนการใช้รักที่มีราคาแพงและหายากขึ้น เลือกทำลวดลายและวาดลายด้วยฟู่กัน โดยใช้สีทองและสีแดงเป็นหลัก แทนการใช้เหล็กแหลมขูดผิวภาชนะให้เป็นร่อง แล้วถมสีให้เกิดเป็นลวดลายแบบโบราณ เป็นต้น

ถึงจะมีการปรับเปลี่ยนบางขั้นตอน การทำงาน แต่ครูชั้นแก้วก็ยังคงรักษา รูปแบบของเครื่องเงินดั้งเดิมเอาไว้ ไม่ว่าจะเป็น ชั้นน้ำพานรอง โตก ซึ่งสินค้า ที่ได้รับความนิยมจากวัดวาอารามต่างๆ ในเชียงใหม่และจังหวัดใกล้เคียง และมียอดสั่งทำมากที่สุด คือ พานเครื่อง ประกอบสังฆทาน

สำหรับครูชั้นแก้วการทำเครื่องเงิน เปรียบเสมือนการสานชีวิต สานสายใย วัฒนธรรมชาวไทยเงินให้สืบเนื่องต่อไป ขณะที่กำลังลงมือจักตอกไปที่ละเส้นๆ นั้น ครูค่อยๆ อธิบายถึงวิธีการทำเครื่องเงิน ให้ฟังว่า

“เริ่มจากตัดไม้ไผ่เยาะแก่จัดเป็นท่อน ผ่าเป็นซีก จากนั้นจักให้เป็นเส้น นำมาขจัด เป็นรูปที่ต้องการ เมื่อขึ้นรูปได้แล้วทำด้วย กาวผสมน้ำตามด้วยยากันมอดเพื่อเพิ่ม อายุการใช้งานของไม้ไผ่ให้นานขึ้น เมื่อแห้งดีแล้วจึงทำทับด้วยขี้เลือยผสมกาว จากนั้นนำไปตากแดดให้แห้งแล้วนำมาขัด ด้วยกระดาษทรายให้เรียบ จากนั้นทำทับ ด้วยดินสอพองที่ผสมกาวไว้แล้ว พอแห้ง ก็นำมาขัดด้วยกระดาษทรายซ้ำอีกครั้งแล้ว ทาสีน้ำมันสีแดง สมัยก่อนเขาใช้ขาด ก่อนจะปิดท้ายด้วยการเขียนลาย”

การใช้ฟู่กันเขียนลายแทนการใช้เหล็กแหลมขูดผิวภาชนะแล้วถมสีแบบโบราณ Drawing patterns with fine paint brushes instead of using sharp-pointed tools.

การขุดไม้เป็นรูปตามต้องการ

ขั้นตอนการทำทับด้วยซีลือยมผสมกาว

ด้านในทาทับด้วยซีลือยมผสมกาว

ตากแดดให้แห้งหลังจากทาด้วยกาวผสมน้ำ

The making of lacquerware is time consuming — from shaping of the base structure, coating and giving it finishing touches.

ถ้วยหรือชามฝา ชุดขันโตก
ชุดลายแบบโบราณ
Khan Tok dinner set.

หนึ่งในผลงานที่ครูชั้นแก้วมีความภาคภูมิใจสูงสุด คือ เครื่องเงินที่ทำเป็นขันโตกโบราณครบชุดซึ่งเป็นเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันของชาวล้านนาอันประกอบด้วย ขันโตก ขามพร้อมฝาปิด ก้อนน้ำดื่ม (แก้วน้ำดื่ม) ก้อนน้ำหยาด (แก้วน้ำสำหรับกรวดน้ำ) โดยครูตั้งใจว่าจะไม่ขาย เพราะหวังให้ผลงานชุดนี้เป็นตัวอย่างแก่ลูกศิษย์และผู้สนใจได้ศึกษาเครื่องเงินแบบโบราณที่ทำด้วยมือทั้งชุด เสมือนเป็นมรดกตกทอดให้คนรุ่นหลังสามารถสานต่องานเครื่องเงินตามรูปแบบดั้งเดิมได้

ครูชั้นแก้ว ถ่ายทอดความรู้
สู่คนรุ่นหลังด้วยความรักและเมตตา
Khru Khankaew closely supervises
her young apprentices.

ส่งต่อความภูมิใจจากรุ่นสู่รุ่น

แดดยามบ่ายเริ่มพาดผ่านม่าน ลานดิน เด็ก ๆ ทั้งชายและหญิงนั่งขดตอก ขึ้นรูปภาชนะต่างๆ อยู่บนเสื่อที่พื้น ส่วนครูชั้นแก้วนั่งพักอยู่บนแคร่ พอพวกเขาเด็กๆ ทำงานติดขัดตรงไหนครูก็ช่วยชี้แนะให้ โดยผ่านบทสนทนาที่อบอุ่น เพราะลูกศิษย์ ตัวน้อยเหล่านั้นก็เป็นลูกๆ หลานๆ ในครอบครัวกันธิมานันเอง

“ยายจักตอกเอง ขดเอง ต้องทำเอง ทุกขั้นตอนจึงจะได้ชิ้นงานที่ภูมิใจ เวลาทำ ลวดลายก็ทำด้วยการขุดลายแบบโบราณ ใช้เหล็กขุดบนพื้นผิวสีดำ อยากรู้ลวดลาย เป็นดอกแบบไหนก็คิดไว้ในใจแล้วก็ขุด ไปอย่างนั้น อาศัยความชำนาญ ถ้าไม่ชำนาญลายจะออกมาไม่สวย”

นอกเหนือจากคนในครอบครัวแล้ว ครูชั้นแก้วยังต้อนรับนักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจเรียนรู้งานเครื่องเงินทั้งจาก สถาบันการศึกษาและหน่วยงานอื่นๆ อีก หลายแห่งที่ติดต่อเข้ามาอย่างต่อเนื่อง ปีแล้วปีเล่าเรียนไม้แบบล้านนา ลานดิน และโรงเรียนแห่งนี้จึงเป็นแหล่งเรียนรู้งาน หัตถกรรมเครื่องเงินที่ครูชั้นแก้วภาคภูมิใจ ว่าท่านเองก็ได้ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการ ส่งต่อมรดกทางวัฒนธรรมของชาวไทยจีน ให้กับอนุชนรุ่นหลัง เพื่อให้สายธารเชิงช่าง แขนงนี้ยังคงอยู่ในผืนแผ่นดินไทยสืบต่อไป ตราบนานเท่าท่าน ❀

Back to the Future for an Ancient Art Form

Text and photos sourced from the book,
“The Master Artisans of Thailand 3”

Dawn has just broken. Bathed in the first soft hues of morning, the air is still cool and pleasant in Baan Sri Pan Krua of Tambon Tha Sala, Muang District of Chiang Mai.

While Mother Nature is languidly rubbing the last wisps of dreamtime from her eyes, one place is already abuzz with activity.

Men and women appear oblivious to the wonder of a waking world as they concentrate on the tasks at hand on the spacious front lawn of house No. 24 on Ton Makham Road. Several are carefully placing lacquerware on shelves while others are engrossed in drawing patterns or designs on the surfaces of unfinished lacquered items.

ขันหมาก
หรือแอ็บหมากล้านนา
Lanna-style betel tray set.

A silver-haired kind-looking woman walks through the area, pausing occasionally to have a word with an artisan before settling in a bamboo-woven chair near a group of boys and girls awkwardly coaxing thin strips of bamboo into shape. Then the lesson begins with her explaining to them the basic skill of weaving a base structure for lacquerware.

This has been Khru Khankaew Kandhima's daily routine for as long as she can remember and, hopefully for many more years to come, her health permitting.

Born 80 years ago into a family of lacquerware makers of the Tai Khern ethnic tribe, this master artisan slipped naturally into this traditional art form at a tender age.

"I could coil the bamboo strips to form a base shape since I was about ten," she says. "I watched my parents doing it everyday and I helped out after school by starting to weave the strips."

She learnt the art from her parents and, in turn, has taught not only her seven children but those interested in learning.

Khru Khankaew is fortunate in that all her children decided to remain in the family business and help keep alive the traditional art of lacquerware. While the entire family working together has become a familiar sight in the village, it is indeed quite uncommon in this day and age when communities have watched young people leave home as soon as they become adults.

"ขันโอ" ชุดภาชนะมีฝาปิด
สำหรับใส่อาหาร
หรือเครื่องสังฆทานถวายพระ
"Khan O" tray with cover.
It is used for carrying food or
offerings to monks.

บน / Above:
การจักไฟให้เป็นเส้น
Slicing bamboo stick
into thin stirips.

กลาง / Middle:
การทาสีน้ำมันแดง
ขั้นตอนสุดท้ายก่อนเขียนลาย
Final paintwork
before pattern drawing.

ล่าง / Bottom:
การเขียนลาย
Pattern drawing.

“They all come here during the day to work even though some of them are married and have families of their own,” says the family’s matriarch. “They leave for their respective homes after five or six in the evening.”

Legend has it that the Tai Khern people, many of whom were lacquerware artisans, migrated from Chiang Tung or Kentung, a Shan State township in Burma, to Chiang Mai in the 18th and 19th centuries. They initially set up craft-making centres beyond Chiang Mai’s old silver-producing area of Wualai on the road to Chom Thong district. Over the years, they moved to the San Kamphaeng and Hang Dong areas.

The making of lacquerware is labour intensive and time consuming as the entire process is by hand. The production process involves several stages and techniques, starting from the shaping of the base structure, which can be wood or bamboo, painting, engraving, the lacquer coating and drying stage that has to be done repeatedly, followed by paint work, pattern drawing and engraving.

ขันน้ำพานรอง, พานรูปทรงแบบโบราณ
และภาชนะเครื่องเงินที่ยังนิยมใช้ในชีวิตประจำวันของชาวล้านนา
Lanna-style tray sets, water bowls footed trays and
other lacquerware which are still popular today.

Normally, a high-quality piece of lacquerware requires at least seven coats of lacquer with each coating needing one week to dry before the next coat can be applied — very time-consuming, indeed.

At Baan Sri Pan Krua, bamboo is the choice of raw material for the base structure. Ripened *Hia* bamboo poles are cut into sticks and then sliced into thin strips, which are woven into desired basketry shapes. Insect repellent is sprayed on the base structure and the piece is coated and polished several times before it is painted red. It is then ready for the next stage, which is pattern drawing and engraving.

While determined to preserve the art of lacquerware making, the master artisan is just as willing to adapt to the times to shorten the labour-intensive production process and make life easier for the artisans. For instance, the expensive, hard-to-find, natural dyes usually applied on the surface of the pieces have been replaced by red and black paints. Sharp-pointed tools used to draw patterns or designs have been substituted with fine paint brushes that produce the same results without compromising the quality.

วัสดุและอุปกรณ์ที่สำคัญ
ในการทำเครื่องเงิน
Materials & tools
for the making of lacquerware.

บน / Above:
 ลานดิน และโรงเรียน แหล่งเรียนรู้งานหัตถกรรมเครื่องเงินจากรุ่นสู่รุ่น
 Young apprentices try their hands on bamboo strips
 under the watchful eyes of the craftsman.

ล่าง / Bottom:
 เครื่องเงินโบราณ งานหัตถกรรมที่สามารถทำได้ในทุกเพศและทุกวัย
 Traditional lacquer ware which can be used on all occasions.

Despite some changes, her pieces are still very traditional, which is why they are much sought-after by many temples in Chiang Mai and neighbouring provinces. Her most popular item is the Sangkhatarn tray set.

Among her prized possessions is an ancient Lanna-style Khan Tok dinner set that she intends to use as a model piece for artisans of the next generation. Khru Khankaew believes that it will help preserve this beautiful form of art.

As dawn slowly gives way to a new day and the sun rises over the horizon, the young apprentices still appear awkward as they gingerly work the strips of bamboo but to the keen and contented eye of Khru Khankaew. These are the future of a craft brought to this northern Thai village by her ancestors. Two hundred years later, an ancient art form today looks poised to become a way of life for the future ... at least at Baan Sri Pan Krua. 🍀

ศ.ศ.ป. ร่วมงานเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ณ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์

สถานเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงอาบูดาบี ประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์จัดงานเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในโอกาส มหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา โดย ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (ศ.ศ.ป.) ได้รับเกียรติ ให้เข้าร่วมจัดงานในระหว่างวันที่ 10-16 สิงหาคม ที่ผ่านมา

กิจกรรมภายในงานแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนนิทรรศการเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจในการสืบทอด ภูมิปัญญาตามโครงการศิลปาชีพฯ และส่วนจัดแสดง และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพฯ ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์จักสาน ไม้ไผ่ลายขีด ย่านลิเภา ผลิตภัณฑ์เซรามิก และผลิตภัณฑ์ประเภทผ้าไหม ผ้าฝ้าย และผ้าปัก

ในงานได้รับเกียรติจาก ฯพณฯ เอกอัครราชทูต สมชัย จรรย์สมบุญรณ์ เป็นประธานกล่าวเปิดงาน พร้อมทั้ง แนะนำและเผยแพร่ผลงานซึ่งแสดงถึงพระอัจฉริยภาพ ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในการที่ทรง พิณฟูและอนุรักษ์งานฝีมือเหล่านี้ให้อยู่คู่กับแผ่นดินไทย รวมทั้งยังมีการจัดเลี้ยงรับรองคณะทูตานุทูตจากประเทศต่างๆ นักธุรกิจและสื่อมวลชนแขนงต่างๆ กว่า 100 คน

SACICT Participates in Her Majesty the Queen's Birthday Tribute in UAE

The Royal Thai Embassy at Abu Dhabi, United Arab Emirates, organized a grand event, from August 10-16, 2012, to celebrate Her Majesty the Queen's Birthday and The SUPPORT Arts and Crafts International Centre of Thailand (SACICT) was invited to take part in this lavish event.

Chaired by H.E. Ambassador Somchai Charanasomboon, the celebration came in two parts — an exhibition on Her Majesty's activities related to the SUPPORT Foundation; and a display/sales of products namely wickerware, woven bamboo products, *lipao* vine basketry, ceramics, textiles including silk, cotton and embroidery.

The Thai Ambassador to UAE also took to host a reception and a talk on Her Majesty's vision and tireless effort in the revival and conservation of the Kingdom's dying arts. Turning up in full forces were some 100 members of the Diplomatic Corps, business personalities and the international media.

ศ.ศ.ป. จับมือศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ จัดสัมมนา “นวัตกรรมศิลป์”

SACICT Collaborates with TCDC in Hosting SACICT Crafts Innovation Workshop

In an exciting collaboration, SACICT and TCDC recently organized “SACICT Crafts Innovation Workshop” in which participants were given the opportunity to learn about the SUPPORT Foundation of Her Majesty Queen Sirikit as well as Thai arts and crafts in a single event.

They were also led through the innovative process in which culture, creativity, and design are combined to produce an innovative art. On hand to give a demonstration on crafts innovation was Khru Thanin Cheunjai, a master craftsman.

ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน) (ศ.ศ.ป.) ร่วมกับศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (TCDC) จัดงานสัมมนาเชิงปฏิบัติการ “SACICT Crafts Innovation” เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2555

กิจกรรมดังกล่าวได้เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีสนใจทำความรู้จักงานศิลปาชีพ และงานศิลปหัตถกรรมไทยที่นำมาใส่เส้นที่เพิ่มคุณค่ายิ่งกว่าเดิมด้วยคำว่า “นวัตกรรมศิลป์” ที่รวมไว้ซึ่งวัฒนธรรม (วิถีชีวิต) ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม และการออกแบบ จนเกิดเป็นมูลค่าและคุณค่าใหม่ ที่จะทำให้ผู้ประกอบการสามารถนำแนวความคิด ไปต่อยอดเพื่อดำเนินธุรกิจท่ามกลางภาวะการแข่งขันในปัจจุบันได้อย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ ผู้เข้าอบรมยังได้มีโอกาสเรียนรู้ศิลปะลายรดน้ำจากครูภูมิปัญญาอย่าง ครูธานีนทร์ ชื่นใจ และลงมือปฏิบัติชิ้นงานที่ผ่านการผสมผสานจนเป็นรูปแบบใหม่

ศ.ศ.ป. นำร่องพัฒนารัฐกิจหัตถกรรมหมู่บ้าน สร้างศูนย์การเรียนรู้

Arunyk Craft Museum... a New Learning Centre for the Community

นางพิมพาพรรณ ชาญศิลป์ ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (ศ.ศ.ป.) ให้เกียรติเป็นประธานในพิธีเปิด “พิพิธภัณฑ์หัตถกรรมอรุญญิก” ณ บ้านต้นโพธิ์-ไผ่หนอง ตำบลท่าช้าง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อต้นเดือนกันยายนที่ผ่านมา ทั้งนี้โดยได้รับเกียรติจาก คุณปริยา ปาลีโพธิ์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา คุณสมทรง พันธุ์เจริญวรกุล นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้บริหารเทศบาลตำบลอรุญญิก ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการ และชาวบ้าน ร่วมแสดงความยินดีอย่างคับคั่ง

พิพิธภัณฑ์หัตถกรรมอรุญญิกหรือศูนย์เรียนรู้นอกระบบแห่งนี้ เกิดขึ้นจากการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาภายในท้องถิ่น ภายใต้ความร่วมมืออย่างดียิ่งของทุกภาคส่วน ทั้งเทศบาลตำบลอรุญญิก ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการ และชาวบ้าน รวมทั้งได้รับการสนับสนุนองค์ความรู้ และการให้คำปรึกษาจาก ศ.ศ.ป. และทีมที่ปรึกษาจากมหาวิทยาลัยศิลปากร ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่งานหัตถกรรมอรุญญิกดั้งเดิม กระตุ้นให้เกิดจิตสำนึกในการเชิดชูบรรพบุรุษและเหล่าครูช่างผู้สืบทอดตำนานความเป็นอรุญญิก ตลอดจนให้เป็นแหล่งเรียนรู้นอกระบบแก่เยาวชนรุ่นหลัง ปลูกจิตสำนึกและแรงบันดาลใจในการอนุรักษ์และสืบทอดศิลปหัตถกรรมไทย และที่สำคัญคือ ช่วยส่งเสริมพัฒนารัฐกิจการค้าแก่อรุญญิกต่อไป

Mrs. Pimpapaan Charnsilpa, Chief Executive Officer of SACICT, officiated at the opening of Arunyk Craft Museum, a community learning centre at Baan Ton Bo-Pai Nong, Amphoe Nakhon Luang, Ayutthaya Province on September 7, 2012. She was joined by Deputy Governor Preeya Palibodhi, chairman of the Provincial Administrative Organization Somsong Pucharoenvorakul; community officials and leaders, local businessmen and the public.

SACICT was the key driver in establishing this training grounds for rural folk, with kind support being given by Silpakorn University and all parties concerned. The project's main objectives are to promote the craft heritage of this long-standing community and the livelihood of the people. It also aims to encourage greater appreciation of their forefathers and teachers.

งานหัตถศิลป์ไทย

ไอเดีย “ชาวเขา” เป้าหมายงานระดับ EU

อวดทุกสายตาในงาน Maison et Objet ประเทศฝรั่งเศส

ศ.ศ.ป.หยิบไอเดียจากเอกลักษณ์และภูมิปัญญา “ชาวเขา” สร้างสรรค์เป็นผลงานเฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้าน คุณภาพสูง โชว์ศักยภาพงานฝีมือไทย ในงานแสดงสินค้า Maison et Objet 2012 ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ระหว่างวันที่ 7-11 กันยายน ที่ผ่านมา

นางพิมพ์พรพรรณ ชาวนศิลป์ ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ เปิดเผยว่า ศ.ศ.ป. พัฒนาและนำผลิตภัณฑ์ศิลปหัตถกรรมไทย ประเภทของตกแต่งบ้าน จากกลุ่มฝีมือชาวบ้าน ไปสร้างชื่อเสียงให้เป็นที่รู้จักและสร้างความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ความเป็นไทย ใน Maison et Objet 2012 (เมซง เอต์ อ็อบเจต์) ซึ่งเป็นงานแสดงสินค้าของตกแต่งบ้านที่ใหญ่ที่สุดของฝรั่งเศสที่ได้ชื่อว่าเป็นจุดนัดพบของผู้ผลิตงานชั้นนำของโลก และเวทีในการนำเสนอผลงานออกแบบใหม่ๆ ที่โดดเด่นทั้งในเรื่องของดีไซน์ คุณภาพ และความสามารถในการต่อยอดผลิตภัณฑ์สู่ผู้บริโภคทั่วโลก นอกจากนี้ การที่ได้มีโอกาสเข้าร่วมแสดงผลงานในงาน Maison et Objet ยังเปรียบเสมือนเครื่องการันตีว่า เป็นผลงานที่ผ่านบททดสอบในระดับ EU

คอนเซ็ปต์การนำเสนอผลงานฝีมือของชาวบ้าน สมาชิกศ.ศ.ป. ในปีนี้ ได้ที่ปรึกษาคนเก่งอย่างเพลินจันทร์ วิญญูรัตน์ มาเป็นนักออกแบบที่ปรึกษาโครงการ เธอนำเสนอแนวคิด “Ethnic Chic” ที่สะท้อนถึงวิถีการดำรงชีวิตหรือการอยู่อาศัยที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น โดยทั้งสีล้น รูปทรง และลวดลายของสิ่งของที่ออกแบบจะได้แรงบันดาลใจจากความสวยงามของธรรมชาติบวกกับความชำนาญในการผลิตแบบดั้งเดิมที่ตกทอดมาจากรุ่นสู่รุ่น

จากเครื่องประดับชาวเขาที่มีความโดดเด่น มีเสน่ห์ในตัวเอง ได้กลายมาเป็นชิ้นงานที่มีความน่าสนใจด้วยรูปลักษณ์และสีล้นที่แปลกใหม่ ผสมผสานส่วนประกอบต่างๆ ให้มีความทันสมัย โก้หรู ตอบสนองรสนิยมผู้บริโภคของตลาดฝรั่งเศสเป็นอย่างดี ในปีนี้ยังมีงานหัตถกรรมจากภูมิภาคต่างๆ ที่สะท้อนฝีมือและความชำนาญในการผลิต ผสมผสานกับวัสดุใหม่ เพื่อให้ได้งานเอกลักษณ์ตรงตามที่นักออกแบบได้กำหนด ซึ่งมีการคัดเลือกมาหลากหลาย ได้แก่ กลุ่มผลิตงานไม้กึ่งจากไม้มะม่วง จังหวัดนครนายก กลุ่มผลิตงานโลหะ/ดินจากจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มผลิตงานผ้าทออีสานพลัดถิ่น จังหวัดสุรินทร์ กลุ่มผลิตงานปักอัลเอียติชอม จังหวัดกรุงเทพฯ กลุ่มผลิตงานเครื่องปั้น จังหวัดนครราชสีมา และกลุ่มผลิตงานไม้แกะสลัก จังหวัดระยอง ที่พัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทต่างๆ เช่น แก้ว ชูตตกแต่งโต๊ะอาหาร โคมไฟ งานตกแต่งบ้าน เป็นต้น

ทั้งหมดนี้ ศ.ศ.ป. คาดหวังผลสำเร็จทั้งในด้านการแสดงศักยภาพงานออกแบบสำหรับผลิตภัณฑ์ศิลปหัตถกรรมไทย ให้ตลาดโลกยอมรับงานฝีมือของคนไทย และเป็นการตอบโต้ภัยบอบบาทสำคัญของ ศ.ศ.ป. ที่มุ่งต่อยอดทางด้านงานศิลปหัตถกรรมไทย ให้สามารถเอื้อประโยชน์ในการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้ประชาชนจากชุมชนต่างๆ ทั่วประเทศ

Tribal Handicrafts Win Hearts at Maison et Objet

The SUPPORT Arts and Crafts International Centre of Thailand (SACICT), proudly took part in the world's most celebrated home fashion trade show — Maison et Objet 2012, held during September 7-11, 2012. Unveiled to enthusiastic fair visitors across the globe were splendid collection of hilltribes' handicrafts which showcased not only folk wisdom and craft heritage from the highlands, but also the compassion Her Majesty Queen Sirikit has for her people in rural area.

SACICT's CEO Pimpapaan Chansilpa disclosed that: "As a top international trade fair and France's biggest, Maison et Objet welcomes producers and designers who bring in their latest and most innovative products from around the globe each year. The Paris show provided SACICT golden opportunity to showcase unique beauty of our hilltribes' handicrafts. And the presence of our products at the fair is a sort of credential confirming that they have surpassed the EU standards."

Under the theme "Ethnic Chic", the collection was created and presented in collaboration with leading textile designer, Ploenchan Vinyaratn, the project's consultant. It captured the way of life of tribal people and the unique characteristics of their remarkable craft skill. Inspired by colours, shapes, and patterns in hilltribes craft handed down from generation to generation, the collection was a perfect marriage between the beauty of nature and the exotic folk wisdom.

On display at the fair were premium products from SACICT's members nationwide — from furniture to tableware and lampshade, to other decorative items such as mango tree woodwork from Nakhon Nayok province, metal, bronze and silverware from Chiang Mai province. There were also hand-woven textile from Surin province, embroidery work from Bangkok, pottery product from Nakhon Ratchasima, woodwork and engraving from Rayong province.

In brief, Maison et Object formed an exciting stage for Thai arts and crafts. It gave a total solution for SACICT in its quest for innovative marketing exercise. More importantly, the fair has put in the spotlight the hilltribes craft heritage and provide them greater opportunities to earn much-needed income, and pursue better quality of life they well deserve.

ศ.ศ.ป. ส่งผลงานนวัตกรรมศิลป์โชว์ ใน “Thailand Show 2012: Lifestyle & Design” ที่สาธารณรัฐเช็ก

ศ.ศ.ป. ได้รับเชิญเข้าร่วมจัดแสดงผลงานนวัตกรรมศิลป์ หรือ Innovative Craft Showcase ในงาน Thailand Show 2012 ภายใต้ธีม “Lifestyle & Design” ที่จัดขึ้น ณ กรุงปราก ประเทศสาธารณรัฐเช็ก ระหว่างวันที่ 13-16 กันยายน 2555 และได้รับเกียรติจาก Mr. Milan Hovorka รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้าสาธารณรัฐเช็ก เป็นประธานในพิธีเปิดพร้อมคณะทูตานุทูตจากประเทศต่างๆ สมาคมการค้าภาคเอกชน และสื่อมวลชน เข้าร่วมงานอย่างคับคั่ง

นอกจากจะเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์ไทย และเผยแพร่งานหัตถศิลป์ที่ได้รับการพัฒนาในรูปแบบใหม่ๆ สู่นานาชาติ กิจกรรมดังกล่าวยังเป็นการสร้างศูนย์กลางและเครือข่ายในการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ไทยให้เป็นที่รู้จักในสาธารณรัฐเช็กอย่างกว้างขวาง

การเปิดตัวโครงการ “ไทยนวัตกรรมศิลป์ (Thai Navatasilp: Innovative Art of Thai Craft)” และผลิตภัณฑ์ต้นแบบที่สร้างสรรค์ตามโครงการโดยกลุ่มนักออกแบบที่ร่วมกันพัฒนางานศิลปหัตถกรรมของกว่า 20 ชุมชนในประเทศไทยให้มีรูปแบบทันสมัยมากขึ้น ดึงดูดใจผู้บริโภคและเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า โดยมีผลิตภัณฑ์ที่นำไปจัดแสดงรวมทั้งสิ้น 109 ผลงาน ทั้งผลิตภัณฑ์ผ้า เครื่องปั้นดินเผา เครื่องจักสาน และผลิตภัณฑ์โลหะตกแต่งบ้าน

ในโอกาสเดียวกันนี้ ได้มีการนำผลิตภัณฑ์จากมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพฯ ไปจัดแสดงเพื่อเผยแพร่และจำหน่ายแก่ผู้สนใจ เช่น ผ้าฝ้ายทอมือ ผ้าพันคอ ผ้าคลุมไหล่ ของตกแต่ง กระเป๋า โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุดเครื่องประดับทำจากเซรามิก ซึ่งล้วนได้รับความสนใจจากทั้งนักท่องเที่ยว มัคคนานาชาติ ผู้ค้าปลีก คณะสื่อมวลชนและประชาชนผู้เข้าชมงานทุกๆ ไป

Innovative Crafts Shine at the Thailand Show 2012 in Prague

The SUPPORT Arts and Crafts International Centre of Thailand (SACICT) for the first time joined an innovative craft showcase — the Thailand Show 2012 which took place in Prague, the Czech Republic during September 13-16, 2012. Being held under the theme “Lifestyle & Design”, Thailand Show 2012’s opening ceremony was presided over by Mr. Milan Hovorka, the Czech Republic’s Deputy Minister of Industry and Trade. Graciously joined him were members of the diplomatic corps, government officials, business personalities and media members.

Marking an impressive debut were premium Thai arts and crafts under the Thai Navatasilp: Innovative Art of Thai Craft Project featuring the prototypes of innovative creations further developed from the villages’ handicrafts in over 20 communities across the kingdom. And with the collaboration of talented designers, the end result was nothing less than the value-added and collectible items.

Thailand Show 2012 also provided an ample opportunity for Thai artisans to showcase their skills, and at the same time, helped generating awareness of our precious legacy among Czech people. Featured at the fair were 109 of masterpieces created by Thai craftsmen, from textile product, to pottery, basketry, and eyes-catching decorative metal products.

Highlight of the fair which captured great interests were charming works of The SUPPORT Foundation of Her Majesty Queen Sirikit which was staged to honour Her Majesty the Queen and recognize her selfless dedication in the conservation of Thai arts and crafts. On the spotlight were jewelry pieces made from ceramic, while up for grab at the fair were fine hand-made cotton products, scarves, shawls, purses, and decorative items.

ลมหายใจแห่งเบญจรงค์ ที่ดอนไก่อ่ดี

เรื่อง สุวรรณา เปรมโสตร์ ภาพ วริศ กู้สุจริต

ในช่วงปี พ.ศ.2540 ที่เกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ทุกหย่อมหญ้าต่างพากันเดือดร้อน แต่ที่หมู่บ้านเล็กๆ แห่งหนึ่งใน อำเภอกะรุบแบน จังหวัดสมุทรสาคร ยังคงใช้ชีวิตอยู่ได้อย่างไม่อดอยาก ด้วยการผลิตและขายสิ่งที่พวกเขาถนัดที่สุด นั่นคือ “เครื่องเบญจรงค์”

“ตอนนั้นเราทำเหมือนทำขนมเลย ตอนเช้าพวกข้าราชการก็มาแล้วมาคอยกัน มาแย่งกัน ช่างทำเบญจรงค์ของเราก็ไม่พอ ทำส่งกันไม่ทันของไม่พอขาย ทำอย่างไรก็ไม่พอขาย เพราะสมัยก่อนไม่มีที่ไหนทำเบญจรงค์ มีน้อยมากจริงๆ” คุณอุไร แดงเอี่ยม ประธานกลุ่มหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อ่ดี เล่า

ที่บ้านของคุณอุไรในยามบ่ายมีลมพัดอ่อนๆ ตัวบ้านโปร่งสบาย มีลมถ่ายเท อันทำให้สะดวกต่อการปฏิบัติงานฝีมือ (การเปิดแอร์จะทำให้เครื่องเบญจรงค์ขึ้น) และที่นี่ยังต้อนรับแขกด้วยน้ำที่เสิร์ฟมาในถ้วยเบญจรงค์

คุณอุไร แดงเอี่ยม
ประธานกลุ่มหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อ่ดี
Mrs. Urai Taeng-iem,
leader of Don Kai Dee Benjarong Group.

หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อ่ดีในยามบ่ายมีบรรยากาศร่มรื่น
The environs of Don Kai Dee Village.

การสืบสายทั้งลายโบราณ
และประยุกต์สร้างลายใหม่
จนก่อเกิดเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่ม
Conservation and innovation.

“อาจเพราะเครื่องเบญจรงค์
ไม่ใช่ทำได้ง่ายๆ หรือใครนึกอยากจะทำ
ก็ทำ คนต้องใจรักจริงๆ ถึงจะทำได้
บางทีเห็นลูกๆ หลานๆ เล็กๆ ก็อยากฝึก
ให้ทำตั้งแต่เด็ก อย่างอื่นยังพอทำได้
แต่เขียนกลับทำไม่ได้ ลงสีไม่ได้ เราก็ต้อง
ปล่อยเขาไป ให้เขาไปทำอย่างอื่น”
คุณอุไรกล่าวถึงเหตุผลที่ว่าทำไมคนทำ
เบญจรงค์จึงมีน้อย

เครื่องเบญจรงค์เป็นเครื่องถ้วย
ที่มีการลงสีที่พื้นและลวดลาย
เป็นเครื่องปั้นดินเผาประเภทเซรามิก
ใช้เนื้อดินประเภทพอร์ซเลน โดยเป็น
เครื่องปั้นดินเผาเคลือบที่เขียนลายด้วยวิธี
ลงยาหรือสีผสมเคลือบ ตั้งแต่มีนิยม
5 สี คือขาว เหลือง ดำ แดง เขียว
ซึ่งกรรมวิธีการทำที่หมู่บ้านคอนไถ่
ประกอบด้วยขั้นตอนการปั้น การหล่อแบบ
การ “เผาปีส” (มาจากคำว่า Biscuit
หมายถึงเครื่องปั้นดินเผาหลังจากการ
นำไปอบทนแรกก่อนที่จะนำไปเคลือบหรือ
ทาสี) ที่ 780 องศา ชุบน้ำเคลือบและ
เผาที่ 1,280 องศา แล้วจึงเขียนลาย ลงสี
วนทอง และเผาอีกหนึ่งรอบด้วยอุณหภูมิ
800 องศา

การใช้สีตามลักษณะเฉพาะของที่นี่
จะต้องใช้สีจากอิตาลี ญี่ปุ่น จีน เยอรมนี
โดยน้ำทองที่ใช้จะต้องเป็นทอง 12% ของ
เยอรมันเท่านั้น เนื่องจากมีความวาวและ
คงทนมาก ซึ่งทองเปอร์เซ็นต์ดังกล่าวใช้
ต้นทุนที่ค่อนข้างสูง ส่วนดิน ก็มีสูตรผสม
ที่เป็นสูตรเฉพาะ ซึ่งต้องใช้ทั้งดินดำและ
ดินขาวหลายชนิดจากหลายแหล่งด้วยกัน

โถลายประจายาม
หนึ่งในลายที่หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไถ่ดี
สร้างสรรค์ และประยุกต์จากลายโบราณ
Benjarong jars with lids, decorated
with contemporary patterns created
by Don Kai Dee Benjarong village.

ความรู้ทั้งหมดในการทำเครื่องเบญจรงค์
ของคุณอุไร เรียนรู้มาจากครั้งที่ได้ทำงานใน
โรงงาน “เสถียรภาพ” ซึ่งเป็นโรงงานผลิต
ถ้วยเซรามิก (ถ้วยขามตราไก่) ในจังหวัด
สมุทรสาคร จนโรงงานเลิกกิจการไปในปี 2532
จึงนำมาสู่จุดเริ่มต้นของการก่อตั้งหมู่บ้าน
เบญจรงค์ดอนไก่ดี

“โรงงานคือครูของเรา” คุณอุไรกล่าว
“พอจบประถม 4 เราก็เข้าโรงงานแล้ว
รุ่นพ่อรุ่นแม่เราก็ทำงานในโรงงาน ตามสมัย
โบราณ เราได้รู้กระบวนการทำเซรามิกทั้งหมด
ตั้งแต่เริ่มต้นเลย ทำตั้งแต่รายได้วันละ 6.50 บาท
จนกระทั่งวันละ 10 บาท รวมแล้ว 20 ปีได้”

“ตอนแรกทำที่แผนกเคลือบก่อน
ตอนหลังเพื่อนเขาเห็นเราได้คะแนนเต็มสิบ
วิชาวาดเขียนตลอดสมัยเรียน คือเป็นคนชอบ
เขียน ก็เลยจูงกันเข้าไปในแผนกเขียนลาย...
คนทำเบญจรงค์ต้องอยู่แผนกลายครามก่อน
ถึงจะมาอยู่เบญจรงค์ได้ คือต้องเก่งฟู่กันก่อน
ต้องเขียนตาสิบประรดเป็น ลายบัว เว้นช่องไฟ
ให้สวย ต้องเขียนให้เป็นลึบประรดก่อน
ถึงจะมาเขียนลายฟุ้งข้าวบิณฑ์ได้
อาจารย์สรวง รักมิตร เป็นคนสอนลายไทย
และมีอาแปะจากเมืองจีนมาสอนลายคราม

“พอโรงงานเลิก เราก็ได้วิชาความรู้มา
ที่นี่เราจะทำอะไร ก็ทำเซรามิกนะคะ
เราจะทำอะไรนอกจากเขียนลาย ตอนนั้น
เรามีเงินอยู่หมื่นหนึ่ง เพื่อนกับเราที่ทำมาก่อน
ก็รู้ว่าสีซื้อที่ไหน ของขาวซื้อที่ไหน แต่เราทำ
ใหม่ๆ เราไม่มีเตาเผา เราต้องไปจ้างเขา
เหมารถสองแถวจากกระทู้แบนไปอ้อมน้อย
เพราะมีเตาอยู่ที่นั่น ก็ไปเผาเตาละ 500 บาท
ไปตามถนนก็กระเด็นกระดอน เป็นดินแดง
ถูกกักกุกกัก กว่าจะไปถึงสีที่เขียนไว้ก็เสียหาย
หมด แล้วก็เตรียมสีไปด้วยนะไปแต้ม
ไอ้ที่มันลบบๆ ไป โดดัง กว่าจะได้แต่ละเตาๆ...
ก็ไปจ้างเขาอยู่เป็นปี เดือนหนึ่งเผาซัก 2 เต่า”

เครื่องเบญจรงค์
ที่ผสมการทำเครื่องถม
หนึ่งในเอกลักษณ์ของดอนไก่ดี
A successful marriage
of southern nielloware
and Benjarong.

เครื่องเบญจศิลาดล
ลายเทพบันเท็ง
Benjaceladon, decorated with
The Thep Banterng patterns.

กระเบื้องเขียนลาย
เบญจรงค์มหาชาติชาดก
เรื่องพระเวสสันดร ตอนกัณฑ์หา-ขาลี
Benjarong tiles with patterns
related to the Buddhist Jataka

รูปแบบและลวดลายประยุกต์
Contemporary style and design patterns.

โถและแจกันลายประเพณี
เป็นที่นิยมทั้งในหมู่ชาวไทย
และชาวต่างชาติ
Fun festivals of
Thailand are depicted.

ปัจจุบัน ลวดลายโบราณที่เคย
เรียนรู้มา คุณอุไรและสมาชิกในกลุ่มยังคง
รักษาไว้ ไม่ว่าจะเป็นลายสมัยรัชกาลที่ 2
อย่างลายเทพนมหรือลาย บัวสมเด็จ
กุหลาบน้ำทอง ดั่งฮี ดอกไม้เลื้อย
ประจำยาม หรือครุฑยุคนาค ลายสมัย
รัชกาลที่ 5 อย่างลายจักรี หรือลาย
พระเจ้าหลุยส์ ทว่าก็ได้มีการประยุกต์
คิดค้นลายใหม่ๆ เพิ่มเติมจนเป็นเอกลักษณ์
ของเครื่องเบญจรงค์ของบ้านดอนไถ่ดี
นั่นคือลายเทพบันเทิง และลายประเพณี
ต่างๆ โดยหยิบเอาเรื่องราวของ
วัฒนธรรมไทยมาใส่ไปในเครื่องเบญจรงค์
เช่น ลายตลาดน้ำ ลายสงกรานต์
หรือลายตึกลอง

“ของโบราณเด่นที่สี่ ก็เป็นเอกลักษณ์
ของเขา พอมาสมัยใหม่ จะโดดเด่น
ตรงที่ลายเล็กและละเอียดมาก
ก็สวยไปคนละแบบ” คุณอุไรกล่าว

นอกจาก “โถ” เบญจรงค์แล้ว
คุณอุไรและช่างหัตถศิลป์ชาวดอนไถ่ดียังมี
การคิดค้นผลิตภัณฑ์อื่นๆ ที่ใช้ความเป็น
เบญจรงค์มาสร้างสรรค์อีกมากมาย ไม่ว่าจะ
เป็น ดินเนอร์เซต ช้อนกาแฟ มีดตัดเค้ก
เชิงเทียน กล้องใส่นามบัตร นาฬิกา
ไปจนถึงกระเบื้องเขียนลายเบญจรงค์ เช่น
ลายพุทธประวัติหรือรามเกียรติ์ ซึ่งเป็น
ของตกแต่งบ้านที่โดดเด่นสวยงาม ทั้งหมด
คุณอุไรบอกว่าเป็น “ของใช้ที่ต้องใช้
ตั้งแต่ตื่นยันนอน” และ “ตั้งแต่เกิดจนตาย”
และเนื่องด้วยความหลากหลายของ
ผลิตภัณฑ์ของแต่ละบ้าน (ปัจจุบันมี 5 หลัง
สมาชิกเกือบ 100 คน) ก็ทำให้ผู้แวะเวียน
มาเยี่ยมชมที่นี่มีทางเลือกและไม่เคยเบื่อ

หลากหลายเขียนกระเบื้องลายเบญจรงค์
Benjarong decorative items.

โถเบญจรงค์ลายประเพณีสงกรานต์
A jar with Songkran festival pattern.

ที่นี้ยังมีการเขียนเบญจรงค์บนศิลาดล เรียกว่า “เบญจศิลาดล” อีกด้วย

ในวันนี้ ที่บ้านดอนไถ่ยังพัฒนาชุมชน ให้เป็นย่านการค้า และให้บริการโฮมสเตย์ เพื่อเป็นรายได้เสริม ทั้งยังทำให้ที่นี่เป็น หมู่บ้านหัตถกรรมที่ครบวงจรยิ่งขึ้น การได้รับรางวัลชนะเลิศหมู่บ้านหัตถกรรม ดีเด่น มูลนิธิหม่อมงามจิตต์บุรฉัตร ในปี พ.ศ. 2544 ยิ่งทำให้หมู่บ้านดอนไถ่ ได้รับความนิยมมากขึ้น และตั้งแต่ปี 2553 เป็นต้นมา ยังมีการจัดงานประจำปี “สืบสานสืบสานลายเส้นเบญจรงค์ ดอนไถ่ดี” ในลักษณะถนนคนเดิน เป็นเวลา 3 วัน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ได้รับการระบุไว้ในปฏิทิน ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยด้วย

“เครื่องเบญจรงค์เป็นภูมิปัญญาไทย คนไทยมีศิลปะอยู่ในตัวอยู่แล้ว มีสายเลือด การเขียนลายอยู่แล้ว เพราะคนไทย อ่อนช้อย ควรภูมิใจได้เลยว่าคนไทย สามารถทำอะไรแบบนี้ได้ มานั่งเขียนอะไร เล็กๆ น้อยๆ แบบนี้ ใครมาเห็นก็ต้องที่

“และเราโชคดีที่ทำงานอยู่ในแขนงของศิลปะ” คุณอุไรกล่าว

วันนี้ หากเดินไปรอบๆ หมู่บ้าน ดอนไถ่ดี เราจะพบเห็นสิ่งรอบกายเป็น เครื่องเบญจรงค์แทบทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็น การตกแต่งในสวน กำแพงบ้าน ผืนผ้า หัวยันต์ หรือกระทั่งใส่กระดาษ ทิชชูในห้องน้ำ

ราวกับเครื่องเบญจรงค์เหล่านั้นจะ กระซิบบอกผู้มาเยือนว่า “นี่คือลมหายใจ ของชาวดอนไถ่ดี” ❀

Benjarong...

The Soul of Don Kai Dee

Words **Suwanna Premsoe**
Photography **Varis Kusujarit**

บน / Above:
ลายประเพณีไทย เป็นงานเอกลักษณ์
ของเบญจรงค์ดอนไถ่ดี
“Festivals” unique designs of
Baan Don Kai Dee Benjarong.

Urai Taeng-iem still remembers the financial crisis of 1997, which caused a lot of hardship for people around the country. “We were one of the lucky few communities left untouched,” she said, referring to the porcelain makers of Baan Don Kai Dee in Samut Sakhon Province.

As finance and manufacturing companies went under, Mrs. Urai and fellow porcelain makers continued to secure purchase orders, which sometimes went above their production capacity. It was by no means a stroke of good luck.

ลายเทพบันเทิง... ลายที่ใช้
ความประณีตสูงในการสร้างสรรค์
Thep Banterng, a Don Kai Dee's
own innovative design.

Don Kai Dee has long been known for its beautiful Benjarong, whose unique designs and craftsmanship cannot be found elsewhere in the country. “Despite the financial crisis, regular customers kept knocking on our doors,” she recalled. “The village artisans had to work overtime fulfilling their demands.”

Benjarong (literally “five colours”) is a porcelain using the primary colours of white, yellow, black, red and green. Made from a mixture of clay from different places, its attractiveness exists not only in the high-quality porcelain and beautiful shapes but also in the delicate colour patterns hand-painted on the surface.

อุไร เบญจรงค์ ... แหล่งผลิตและจำหน่ายเครื่องเบญจรงค์กลุ่มดอนไถ่ และยังมีเปิดบริการโฮมสเตย์ด้วย
Urai Benjarong ... Don Kai Dee's Benjarong maker and home stay service provider is located in serene setting of Don Kai Dee Village.

ลายโบราณแบบดั้งเดิม
ที่ยังคงอนุรักษ์ไว้
Traditional Thai patterns on
Baan Don Kai Dee Benjarong.

At Don Kai Dee, the porcelain handicraft is formed in a mould and heated at 780°C. It is then glazed and reheated at 1,280°C before the colour patterns are drawn and painted. Liquefied gold is also applied before the final heating at 800°C.

To ensure the high quality of her products, Mrs. Urai said all the paints are imported from Italy, Japan, China and Germany. Gold (12 per cent grade) is especially imported from Germany to add a special glow and durability to the porcelain.

Mrs. Urai's knowledge of porcelain handicraft dates back 23 years to when she and fellow workers at a ceramics factory in Samut Sakhon were left jobless after the factory was forced to liquidate eight years before the financial crisis.

In those days, it was customary for girls in Samut Sakhon to work in ceramics factories after obtaining Grade 4 education. "Our parents had done that, and we just followed in their footsteps," she said. "I started working in the factory since my daily wage was only 6.50 baht. I quit after 20 years there."

"In fact," added Mrs. Urai, "the factory was my teacher."

Her first job was in the ceramic glazing department. Then she moved to the pattern drawing section. "All Benjarong artisans must first master the art of pattern drawing. They must learn to use the brush ... to draw chequered and lotus patterns before moving on to the next level," explained Mrs. Urai. "Acharn Sa-nguan Rakmitr was our instructor on traditional Thai patterns. A Chinese instructor was in charge of blue-and-white painting."

ผลิตภัณฑ์เบญจรงค์
ที่ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน
A variety of Baan Don Kai Dee
Benjarong products.

ชุดน้ำชา ลวดลายใบไม้
ผลิตภัณฑ์เอกลักษณ์ของกลุ่ม
Flower-patterned tea set.

The young Urai was at a loss after the factory was shut down. “Then I thought: ‘We have been painting ceramic bowls in that factory for 20 years, so why don’t we use our experience to make a living?’”

With a start-up fund of 10,000 baht, Urai and a group of laid-off workers set up their own cottage industry in porcelain making.

Since they did not have their own kiln, they had to hire a truck to bring the porcelain items from Krathumbaen to Orm-noi district, where they were charged 500 baht for using a kiln. As the road was not well-paved, many porcelain items were damaged by the time they reached Orm-noi. “We had to bring along paints and brushes to fix the damaged patterns as well,” recalled Mrs. Urai.

It was not until 1982 that Urai and fellow villagers formed a strong handicraft group and got together to establish the Don Kai Dee Benjarong Village. Here, visitors can find Benjarong porcelain items with traditional patterns, some of which date back to the reign of King Rama II. These include the Thep Phanom coin, Bua Somdej, Kularb Namthong, Kung Hee, Dokmai Ruay, prachamyam or Krut Yud Nark. There are also Chakri and Louise patterns dating back to the reign of King Rama V.

New patterns have also been developed to reflect the identity of Don Kai Dee Benjarong porcelain, such as the *Thep Banterng* and other patterns related to Thai customs and traditions, such as the Floating Market, Songkran and Drum patterns.

ลวดลายประยุกต์
ซึ่งตัดแปลงและ
ประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่
มีสีสันสวยงามและ
มีความละเอียดสูง
The delicate &
colourful designs
of Baan Doi Kai
Dee Benjarong.

ผลิตภัณฑ์หลากหลายทั้งแบบลายดั้งเดิมและแบบประยุกต์
The showroom is filled with famous Don Kai Dee
Benjarong porcelain decor items.

การนำเครื่องเบญจรงค์
มาตกแต่งตามกำแพงหรือ
บริเวณบ้านอย่างงดงาม
มีเอกลักษณ์
Wall decorative items
with a story to tell.

“The identity of the traditional patterns is their beautiful colours, but contemporary patterns are more delicate,” said Mrs. Urai. “Each is uniquely beautiful.”

In addition to the famous Benjarong urn, Don Kai Dee Village has developed new designs of

Benjarong tableware, including dinner sets, cake slicer knives, candlesticks, as well as name card and wristwatch holders. There are also Benjarong tiles with patterns related to the life of the Lord Buddha and the Ramayana, which may be used as decorative items.

ชุดภาชนะบนโต๊ะอาหาร
Benjarong utensils.

งานเบญจรงค์ลายจักรี
Benjarong plates with Chakri pattern.

ชุดน้ำชาและชามฝา ลินค้ำขายดี
Baan Don Kai Dee Benjarong
tea set & bowl.

“These are designed for your daily use — from birth to death,” said Mrs. Urai.

Five houses in the village are now set aside as production centres, with nearly 100 members altogether. Each house has its own unique designs, so there is a wide variety of porcelain items for visitors to choose.

Another unique creation of Don Kai Dee Village is called Banjaceladon, or ceramics engraved with colourful Benjarong patterns.

Given the village’s unique character, it is now a tourist destination. More visitors are drawn here after it was named the Best Handicraft-making Village by the Mom Ngarmchit Purachatra Memorial Foundation in 2001. Since 2010, the village has been holding its annual 3-day “Benjarong Heritage Fair” with a “walking street” for shoppers as well as art and craft enthusiasts. This fair is now included in the Tourism Authority of Thailand’s calendar of events.

“Benjarong handicraft is Thai wisdom. Thai people are born with art. We know how to make beautiful designs and patterns, which are widely acclaimed. This is something that we should be proud of,” said Mrs. Urai.

Walking along the streets of Don Kai Dee, visitors immediately grasp what many other visitors have been talking about. Benjarong items are everywhere — in the small garden, on the house walls, the porch, or as a tissue-holder in the bathroom.

As one visitor put it: “Looking at these beautiful Benjarong creations, you can see the heart and soul of Don Kai Dee.” ❀

Bella Vista Arts & Crafts Festival
ณ เมืองเบลล่า วิสตา มลรัฐอาร์คันซอ
สหรัฐอเมริกา

18-20 ตุลาคม 2555

Bella Vista Arts & Crafts Festival นับเป็นหนึ่งในเทศกาลศิลปะหัตถกรรมที่มีอายุเก่าแก่ของมลรัฐอาร์คันซอซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อปีพ.ศ. 2512 โดย Village Art Club องค์การไม่แสวงผลกำไร ที่ให้การสนับสนุนทุนการศึกษาแก่ศิลปินมาอย่างต่อเนื่อง

เทศกาลศิลปะหัตถกรรมแห่งเมืองเบลล่า วิสตา ที่จัดขึ้นเป็นครั้งที่ 44 ในปีนี้ได้รับการยกย่องว่าเป็นมากกว่าตลาดซื้อขายผลงานหัตถศิลป์ชั้นเยี่ยมจากเหล่าศิลปินชั้นยอดสู่กลุ่มนักช็อปที่คาดว่าจะหลั่งไหลเข้าร่วมงานกว่า 200,000 คน และยังเป็นเวทีในการอนุรักษ์ศิลปะหัตถกรรมแห่งอาร์คันซอรวมถึงการถ่ายทอดสู่กลุ่มคนรุ่นหลังอีกด้วย

สนใจข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับงาน ชมเว็บไซต์
www.bellavistafestival.org

Bella Vista Arts & Crafts Festival
Venue: Bella Vista
Arkansas, USA

Date: October 18-20, 2012

Bella Vista Arts & Crafts Festival is, once again, back with a wide range of exquisite art and craft products as well as rare hand-made items to cater to the needs and tastes of buyers. The event, in its 44th edition, is anticipated to draw over 200,000 visitors and buyers from across America.

First held in 1969, by Village Art Club, Inc., a non-profit organization, the festival is more than just an arts and crafts exhibition, but a venue to showcase the creations of artists and artisans. Over the years, the event has been steadily growing in size and reputation. It has been vigorously promoting arts, artists and artisans in Arkansas.

For more information about the festival, visit www.bellavistafestival.org

GH GIFTS & HOME

Gifts & Home China Autumn 2012
Venue: Shenzhen Convention & Exhibition Centre,
Shenzhen, China

Date: October 22-25, 2012

Billed as the largest trade show in Mainland China, the Gifts & Home China Autumn 2012 is staging a comeback but much bigger this year.

Covering a total space of 115,000 square metres of Shenzhen Convention & Exhibition Centre, the show presents over 3,600 major Chinese suppliers, international exhibitors and emerging designers from 10 countries offering the widest selection of products — from arts and crafts, electronic appliances, ceramics, glassware, gifts and premium bags and cases, to home textiles and household products.

The bi-annual fair which is timed to coincide with the best buying season, April and October, provides a perfect channel through which manufacturers can distribute their products to target buyers such as agents, department stores, large corporations as well as the end-users. An estimated 150,000 buyers and visitors from around the world are expected to visit the fair.

In other words, the Gifts & Home China Autumn 2012 offers an ideal venue for sellers and buyers to meet and exchange views, to make deals, to form partnerships, to source products or to set industry trends. This is a must visit event that overseas suppliers should not miss if they are looking forward to breaking the Chinese market barrier.

For more information about the fair, please visit www.chinagiftsfair.com

Gifts & Home China Autumn 2012 ณ Shenzhen Convention & Exhibition Centre เซินเจิ้น สาธารณรัฐประชาชนจีน 22-25 ตุลาคม 2555

งานแสดงสินค้าของขวัญ ของชำร่วยและของตกแต่งบ้านที่ใหญ่ที่สุดของ
ประเทศจีน Gifts & Home China ซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำปีละสองครั้ง
ในเดือนเมษายน และเดือนตุลาคม ยังคงยิ่งใหญ่อลังการ และครองแชมป์
งานแฟร์ระดับนานาชาติได้อย่างเต็มภาคภูมิ

พื้นที่กว่า 115,000 ตารางเมตรของศูนย์ประชุมและแสดงสินค้า Shenzhen
Convention & Exhibition Centre จะถูกเนรมิตเป็นตลาดขนาดมหึมา
พร้อมสำหรับรองรับกำลังซื้อมหาศาลจากผู้ซื้อกว่า 150,000 รายจากทั่วโลก
โดยมีผู้ผลิต/ผู้ประกอบการกว่า 3,600 ราย จากทั่วประเทศจีนและทั่วโลก
รวมทั้งดีไซน์เนอร์รุ่นใหม่ ๆ มาจัดแสดงผลภัณฑ์คุณภาพ ครอบคลุม ครบครัน
ในงานเดียว ทั้งสินค้าหัตถศิลป์ เครื่องใช้ไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์เซรามิก เครื่องแก้ว
สินค้าของขวัญและของชำร่วย กระเป๋า ผ้าและสิ่งทอสำหรับตกแต่งบ้าน
และอื่นๆ อีกมากมาย

งาน Gifts & Home China ยังเป็นเวทีการค้าระดับนานาชาติ ในการ
แลกเปลี่ยนข้อมูล หาคู่ค้า สร้างพันธมิตร เลือกสรรสินค้าและหาวัตถุดิบ
ในราคาที่สมเหตุสมผล รวมทั้งการหาช่องทางบุกตลาดประเทศจีนอีกด้วย
จึงนับเป็นอีกงานที่พลาดไม่ได้

ชมข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ www.chinagiftsfair.com

Mount Dora Craft Fair
เมืองเมิร์ท โดรา มลรัฐฟลอริดา สหรัฐอเมริกา
27-28 ตุลาคม 2555

เทศกาลหัตถศิลป์แห่งเมืองเมิร์ท โดรา เป็นหนึ่งในงานแสดงสินค้าหัตถกรรมที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวเรือนแสนเป็นประจำทุกปี เพราะนอกจากจะจัดแสดงผลงานและสินค้าหัตถศิลป์เลือกซื้อแทบจะทุกแขนง ของเมืองเมิร์ท โดรา ทั้งงานปั้น งานเซรามิก งานจิตรกรรม งานไม้ และอื่นๆ จากศิลปินและช่างศิลป์กว่า 350 รายแล้ว งาน Mount Dora Craft Fair ยังเป็นเทศกาลกลางแจ้ง ที่ผู้เข้าชมงานได้ผ่อนคลายท่ามกลางธรรมชาติของฟลอริดา พร้อมทั้งอิมเมอร์รี่ไปกับอาหารเลิศรส และเพลิดเพลินกับความบันเทิงมากมายภายในงาน

ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับงาน สามารถชมได้ที่เว็บไซต์
www.mountdoracraftfair.com

Mount Dora Craft Fair
Venue: Mount Dora,
Florida, USA

Date: October 27-28, 2012

Ranking as one of the top events showcasing an impressive array of arts and crafts, the Mount Dora Craft Fair is where you can find some of the best sculptures, ceramics, paintings, woodworks and many more. The event features more than 350 gifted artists and craftsmen from across America who gather for a two-day art and craft extravaganza which is anticipated to attract over 300,000 visitors.

Besides the artistic products on display, the fair also offers a wide range of outdoor entertainment programmes, a lot of food and drinks, all of which are perfect for family holidaying.

For more details about the fair, go to www.mountdoracraftfair.com.

ภารกิจอันยิ่งใหญ่ ของรถไฟเล็ก

เรื่อง พินทุมดี ภาพ วริศ กู้สุขจิต

ป้ายจอดรถไฟ หาดูได้เฉพาะภายใน ศูนย์ศิลปาชีพ บางไทรฯ เท่านั้น
A train station in Bangsai Arts and Crafts Centre compound.

ด้วยเสน่ห์ของดีไซน์ที่ถอดแบบมาจากรถจักรไอน้ำโบราณ ไม่ว่าจะเป็ใครก็ตามเมื่อเห็นขบวนรถไฟเล็กเหล่านี้เล่นผ่าน ล้วนต้องหยุดดูด้วยความประทับใจเสมอ

หลายคนคงคุ้นหน้าคุ้นตากับขบวนรถไฟเล็กโบราณ (ที่ไม่ได้วิ่งบนรางท่าว่าอยู่บนถนน) กันมาบ้างจากงานลูกเสือโลก เมื่อหลายปีก่อน หรือล่าสุด จากการเข้าร่วมขบวนตามเสด็จฯ ในพระราชกรณียกิจทุ่งมะขามหย่อง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมา หากแต่บ่อยครั้งนักที่เจ้าสัวสาวราวเรื่อง ไปจนทราบว่าเป็นขบวนรถไฟที่ผลิตขึ้นโดยแผนกช่างเครื่องยนต์ (Small Engine Repairs Department) ของศูนย์ศิลปาชีพ บางไทรฯ

รถไฟเล็ก ออกแบบหัวขบวนให้มีลักษณะแบบหัวจักรไอน้ำโบราณ
 Miature train, modelled after an old locomotive.

ภารกิจแผนกช่างเครื่องยนต์

รับสนองพระราชเสาวนีย์ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ โดยดำเนินการฝึกอบรมนักเรียน ศิลปอาชีพแผนกช่างเครื่องยนต์ให้มีความรู้ในเรื่องเครื่องยนต์การเกษตร, เครื่องยนต์ และเครื่องยนต์จักรยานยนต์ เพื่อให้นักเรียนนำความรู้ความสามารถไปประกอบอาชีพได้ และควบคุมการให้บริการ ดูแลรักษา ซ่อมสร้างรถโฟลลิค ภายในศูนย์ศิลปอาชีพ บางโทรศฯ พร้อมทั้งปฏิบัติตามกิจตามที่ได้รับมอบหมาย จากศูนย์ศิลปอาชีพ บางโทรศฯ

ข้อความข้างต้นจารึกอยู่บนป้ายที่ตั้งตระหง่านหน้าประตูแผนกฯ ณ ศูนย์ศิลปอาชีพ บางโทรศฯ แสดงให้เห็นโดยชัดเจนว่า หน้าทีของนักเรียนศิลปอาชีพแผนกช่างเครื่องยนต์ของที่นี่มิใช่แค่การเรียนการสอนเกี่ยวกับเครื่องยนต์ต่างๆ ทว่าต้องพร้อมให้ “บริการ” ในฐานะของผู้ควบคุมดูแลขบวนรถไฟเล็กที่ไข่โดยสายภายในศูนย์ศิลปอาชีพ บางโทรศฯ บนเนื้อที่กว่า 1,000 ไร่แห่งนี้อีกด้วย

นาวาอากาศโทสมพร คุณสมบัติ
Wing Commander Somporn Khoon
Somporn Khoonsombat.
of mechanics to meechanical systems
and engine maintenance.

“รถไฟของเรามีรูปลักษณะที่สวยงาม
อีกทั้งเราให้บริการฟรี เพื่อให้นักท่องเที่ยว
เที่ยวชมทั่วบริเวณ ได้มีอะไรผ่อนคลาย...
เรียกได้ว่างานแผนกของเราเหมือนกับ
งานของแผนกบริการ นอกจากซ่อมและ
ดูแลรถ ก็จะมีบริการให้ผู้มาเยือนได้เที่ยวชม
อย่างสบายใจ” น.ท.สมพร คุณสมบัติ
หัวหน้าแผนกช่างเครื่องยนต์ กล่าว

แผนกช่างเครื่องยนต์เป็นโรงฝึก
แห่งแรกๆ ของศูนย์ศิลปาชีพ บางไทรฯ
โดยก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2525 ซึ่งใน
ขณะนั้นได้รับความนิยมมากพอๆ กับ
โรงฝึกของช่างตัดเย็บ ในสมัยแรกเริ่ม
เป็นหลักสูตร 3 เดือน ต่อมาพัฒนาเป็น
หลักสูตร 6 เดือนโดยแบ่งประเภทเป็น
หลักสูตรขั้นต้นและขั้นปลาย จำนวนรุ่นละ
50-60 คน

น.ท.สมพร เผยว่า “คนที่มาเรียน
เป็นลูกหลานเกษตรกรที่มีฐานะยากจน
บางคนอ่านหนังสือไม่ออก...จำนวนมาก
เป็นลูกหลานเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

และทางสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อ
เกษตรกรรมกับกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
เป็นผู้ส่งมาเรียน” เครื่องยนต์ที่ใช้เรียน
ใช้สอนกันในแผนกในปัจจุบัน จำนวนมาก
ก็เป็นชิ้นส่วนที่ได้รับบริจาคมาจาก
หน่วยงานต่างๆ

นักเรียนแผนกช่างเครื่องยนต์จะได้
เรียนรู้เกี่ยวกับเครื่องยนต์นานาชนิด
ทั้งเครื่องยนต์เล็ก เครื่องยนต์ขนาดใหญ่
เครื่องยนต์รถมอเตอร์ไซด์ ได้ความรู้
ตั้งแต่เรื่องของหลักการของเครื่องยนต์
วิชาไฟฟ้าในรถยนต์ ทั้งเครื่องล่าง
ระบบส่งกำลัง ไปจนถึงเครื่องยนต์
อเนกประสงค์ (เช่น ยันม่าร์ คูโบต้า)
ปัจจุบันมีครูประจำแผนกอยู่ 5 คน

สำหรับที่มาของแผนกช่างเครื่องยนต์
คงต้องมองย้อนกลับไปถึงปี 2523 ที่มี
การจัดตั้งชุดครูฝ่ายเทคนิคขึ้นหนึ่งคณะ
เพื่อตามเสด็จสมเด็จพระนางเจ้าฯ
พระบรมราชินีนาถ ยามเมื่อเสด็จฯ
แปรพระราชฐานไปยังที่ต่างๆ
ครูชุดดังกล่าวมีหน้าที่ไปฝึกสอน
เกี่ยวกับเครื่องยนต์โดยทั้งหมดรวม 6 คน
เป็นทหารของกองทัพอากาศ

นักเรียนแผนกช่างเครื่องยนต์ได้รับการฝึกให้รู้จักลักษณะของเครื่องยนต์ทุกชนิด
Student's are taught from the basics of mechanics
to mechanical systems and engine maintenance.

ขบวนรถไฟหมายเลข 1
“พระบารมีส่องเกล้า”
“Train No. 1 :
“Phra Baramee
Song Ca”

ครูฝึกฯ นำชมบางขั้นตอน
ของการผลิตรถไฟเล็ก
และบรรยากาศของการเรียนซึ่งครูฝึกฯ
ให้การอบรมนักเรียนอย่างใกล้ชิด
A tour of department workshop.

อีก 2 ปีถัดมา ครูชุดดังกล่าวจึงย้าย
มาประจำที่ศูนย์ศิลปาชีพ บางไทรฯ
พร้อมกับการก่อตั้งแผนกช่างเครื่องยนต์
อย่างถาวรในปี พ.ศ. 2525 ส่วน “รถไฟเล็ก”
นั้นสร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2530 โดยในสมัยแรก
เริ่มได้ผลิตเป็นตู้รถไฟลากโดยหัวรถไถ
ใช้ออกวิ่งเมื่อมีการจัดงานประจำปี

“ในศูนย์ฯ แคร่รอบในก็กว้างถึง
4-5 กิโลเมตรแล้ว หากเดินเท้าก็ทำให้
ผู้มาเยี่ยมชมเหนื่อยมาก เด็กกับคนแก่
ไม่สามารถเดินไหว อีกทั้งที่นี่ก็มีตั้ง
30 แผนกด้วยกัน” น.ท.สมพร กล่าวถึง
วัตถุประสงค์หลักในการเปิดให้บริการ
รถไฟเล็กในศูนย์ศิลปาชีพ บางไทรฯ

ในวันหนึ่งๆ รถไฟเล็กวิ่งภายใน
ศูนย์ศิลปาชีพ บางไทรฯ ประมาณ
7-8 รอบ วิ่งวันละ 1 ขบวนในวันธรรมดา
และ 2 ขบวนในวันศุกร์ เสาร์ อาทิตย์
โดยเริ่มวิ่งออกจากแผนกช่างเครื่องยนต์

ในตอน 9 โมงเช้า วิ่งวนไปจอด
ตามจุดต่างๆ ที่สำคัญในศูนย์ฯ เช่น
ศาลาพระมิ่งขวัญ วังปลา ท่าหนัก
พระโฑธีสวรรค์วนอิมพันพระหัตถ์
และหมู่บ้านศิลปาชีพ เป็นต้น

ปัจจุบันศูนย์ศิลปาชีพ บางไทรฯ
มีรถไฟเล็ก 5 ขบวนด้วยกัน คือ
“เกี้ยวกุลขาวนา” “พระบารมีส่องหล้า”
“หัตถกรรมล้ำค่า” “ศิลปาชีพบางไทร”
“น้ำพระทัยไพศาล” อีก 1 ขบวนที่ได้
ปลดระวางไปแล้วคือ “แม่ฟ้าการุณย์”
รถไฟเล็กแต่ละขบวนเป็นรถดัดแปลง
ที่ใช้เครื่องยนต์มือสองจากรถไถนา
(ฟอร์ดและคูโบต้า) ความยาวขบวนละ
ประมาณ 15 เมตร

โบกี้รถไฟเล็กพระที่นั่ง
ถูกจัดเก็บรักษาไว้อย่างดีภายในแผนก
The royal carriage, now being kept
at the department.

น.ท.สมพร บอกว่า ที่เลือกใช้เครื่องยนต์มือสองของรถไถนา ก็เพราะต้นทุนที่ต่ำกว่าราว 4-5 แสนบาท อีกทั้งรถไถเป็นรถความเร็วรอบต่ำ ไม่ทำให้เครื่องยนต์ของรถไฟเล็กที่วิ่งค่อนข้างช้าร้อนจัดเกินไป เนื่องจากไม่มีปัญหาการระบายความร้อนของระบบเครื่องยนต์

ในส่วนของน้ำมัน รถไฟเล็กใช้น้ำมันไบโอดีเซล บี 5 รับ-ส่งผู้โดยสารภายในศูนย์ศิลปาชีพ บางไทรฯ ใช้น้ำมันเพียงวันละ 15-20 ลิตร

รถไฟเล็กใช้พวงมาลัยพาวเวอร์ วิ่งด้วยความเร็ว 30 กิโลเมตรต่อชั่วโมง และขับค่อนข้างยาก น.ท.สมพร บอกว่า “ถ้าขับเร็วกว่านั้นทางมันก็จะส่าย ขับยาก คนขับต้องคอยสังเกต โยกซ้ายขวาอยู่เรื่อย เพราะมีปล่องบัง ห้ามเหม่อ ต้องตีโค้งเยอะหน่อย เวลาเลี้ยว เหมือนกับรถบัส และไม่สามารถถอยหลังได้” ดังนั้น หากมีงานที่ต้องวิ่งภายนอกศูนย์ศิลปาชีพ บางไทรฯ จะต้องมีการเข้าไปสำรวจพื้นที่เพื่อวางแผนเส้นทางเดินรถ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรากลับรถ

บริเวณด้านหน้าห้องฝึกปฏิบัติการ
จะได้รับการดูแลให้สะอาดเรียบร้อยอยู่เสมอ
The workshop... clean and safe.

ตราประจำรถ ทำด้วยทองเหลืองอย่างดี
และได้รับการดูแลให้เงางามอยู่เสมอ
The crest of the locomotive.

ปัจจุบันศูนย์ศิลปาชีพ บางไทรฯ มีรถไฟเล็กประจำรถอยู่ทั้งหมด 5 ขบวน (ขบวนที่ 5 ไม่ปรากฏในภาพ)
Four of the centre's five trains which are currently operational.

รถไฟเล็กให้บริการฟรี สำหรับผู้เยี่ยมชมภายในศูนย์ศิลปาชีพ บางไทรฯ และจอดรับ-ส่งผู้โดยสารตามสถานีที่กำหนด
Train service is available daily... Rides are free.

น.ท.สมพร ยิ่งเล่าด้วยความสนุกสนานว่า เมื่อครั้งตามเสด็จฯ ในพระราชกรณียกิจทุ่งมะขามหย่อง เมื่อเดือนพฤษภาคม 2555 รถไฟเล็กวิ่งจากศูนย์ศิลปาชีพ บางไทรฯ ไปตามถนนต้องใช้เวลากว่า 3 ชั่วโมงจึงถึงที่หมาย (ซึ่งเป็นจุดรับ-ส่งคน ณ อนุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวร) เป็นที่ตื่นตาตื่นใจของคนรอบข้าง และเป็นทีที่กล่าวขานถึงดีไซ์นของหัวรถไฟที่จำลองแบบมาจากรถไฟโบราณได้สวยงามยิ่ง

ในเรื่องของรูปลักษณ์ของหัวรถไฟนั้นแผนกช่างเครื่องยนต์สร้างขึ้นตามแบบที่ฯพณฯ นายธานินทร์ กรัยวิเชียร องคมนตรีเลือกสรรมาให้ งบประมาณที่ใช้ไปกับการตกแต่งหัวรถไฟนี้เองที่ค่อนข้างมีค่าใช้จ่ายมากกว่าส่วนอื่น ๆ ของรถไฟ

“ต้นทุนขบวนหนึ่งสูงเป็นล้าน ใช้วัสดุหลักคือเหล็ก ถ้ามีแรงงาน 10-15 คนก็ใช้เวลาสร้าง 1 ปี หรือเท่ากับ 2 เทอมของนักเรียน ให้นักเรียนชั้นปลายทำภายใต้การควบคุมดูแลสั่งการโดยครู นี่เป็นงานแฮนด์เมดจึงใช้เวลาค่อนข้างนาน

ต้องเคาะขึ้นรูป บางอย่างทำไม่ได้ก็ต้องไปจ้างเขาทำ เช่น อุปกรณ์ทองเหลืองต่าง ๆ ได้แก่ตุ๊กตาบนหัวรถ ทางเราจะเป็นคนออกแบบแล้วจึงให้ช่างข้างนอกทำ เพราะว่าช่างจะลงมือได้เนียนกว่า”

“ต้องพยายามเข้าไปดูแลเขา (รถไฟ) ทองเหลืองก็ต้องมันวาว ต้องขัดประจำ” ตั้งแต่มีการสร้างรถไฟเล็กขึ้นเมื่อ 20 กว่าปีมาแล้ว มีรถไฟเพียงขบวนเดียวเท่านั้นที่ปลดระวางไปเนื่องจากไม่มีอะไหล่ให้เปลี่ยน นอกนั้นยังคงใช้งานได้ดีอยู่นั้นหมายความว่ารถไฟเล็กมีอายุการใช้งานที่ยาวนานทีเดียว หากขบวนไหนเสียหรือมีปัญหาก็สามารถซ่อมได้เอง เพราะแผนกนี้ก็เป็นช่างซ่อมอยู่แล้ว ทุกวันนี้ทางแผนกฯ ก็พัฒนาการเรียนการสอนและการบริการรถไฟเล็กอยู่ต่อเนื่องไม่เคยหยุด

ทุกวันนี้มีเอกชนมาขอรับให้สร้างรถไฟบ้าง มีหน่วยงานต่างๆ มาขอเยี่ยมชมบ้าง เนื่องจากว่าใครๆ ก็หลงรักรถไฟเล็ก ทำให้พลขับซึ่งเป็นนักเรียนแผนกช่างเครื่องยนต์รู้สึกยินดีทุกครั้ง

ที่ได้ลงมือขับด้วยตนเอง สำหรับครูนั้นก็ถือเป็นพลขับเองบ้างในวาระสำคัญ

“ขอบคุณครับ” พลขับรถไฟเล็กหนุ่ม ณ ศูนย์ศิลปาชีพ บางไทรฯ กล่าวกับผู้โดยสารขณะก้าวลงจากรถไฟ การโดยสารในระยะเวลานั้นๆ ทว่าผู้โดยสารที่ได้นั่งมาด้วยนั้นรับรู้ได้ว่า นี่คือการกิจที่ช่างยนต์คนหนึ่งภาคภูมิใจยิ่งที่ได้ทำ ❊

ผู้สนใจสามารถเข้าเยี่ยมชมได้ที่ ศูนย์ศิลปาชีพ บางไทร ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทุกวันเว้นวันจันทร์ หรือติดต่อที่ โทร. 035 - 366 25 2 ต่อ 147

All Aboard for a Special Treat

Words **Pinthumdee** Photography **Varis Kusujarit**

Miniature trains are really “big boys’ toys”. The fascination they hold for grown men is quite a mystery ... the temptation to pause for a closer look when they come across one is irresistible. Actually being able to ride on one turns big boys into little boys and a great day out for father and son, especially if it is an attraction at a theme park or in a spacious, landscaped surrounds like the Bangsai Arts and Crafts Centre in Ayutthaya Province.

บน / Above:
ขบวนรถไฟหมายเลข 2
“หัตถกรรมลำค่า”
Train No.2 “Hatthakam Lam Kha”

บนขวา / Above Right:
รถไฟเล็กบริการฟรีแก่ผู้เยี่ยมชม
ศูนย์ศิลปาชีพ บางไทรฯ
Miniature trains await inside
the Bangsai Arts and Crafts Centre
to take passengers to their
blissfully weekend.

Many Thais are familiar with the old-model miniature trains that were put into service during the World Jamboree meet or, in the latest instance, when Their Majesties the King and Queen visited Thung Makham Yong in this old capital in May this year. But not many are aware that the midget-sized trains at Bangsai were built by students of the centre’s Small Engine Repairs Department.

As desired by Her Majesty the Queen, the Small Engine Repairs Department has been providing six-month skills training courses on the maintenance of farm engines, ordinary engines and motorcycle engines, enabling graduates to find gainful employment as mechanics or in other related jobs.

The students come from poor farming families and are selected by the Agricultural Land Reform Office and the Industrial Promotion Department. Some cannot even read, according to Wing Commander Somporn Khoonsombat, who heads the department.

Five instructors teach the students the basics of mechanics, the automobile electrical and auto transmission systems, maintenance of farm engines and motorcycle engines.

The history of the department dates back to 1980 when a team of six technical support trainers from the Royal Thai Air Force was formed

Wing Commander Somporn Khoonsombat tells Living Thai a remarkable story on how the department trains local people.

to accompany Her Majesty on visits of her people in various parts of Thailand. This corps of trainers was tasked with providing training in engine skills to locals. Two years later, they were assigned to the newly established Small Engine Repairs Department at the Bangsai centre. Initially, each course ran for only three months but this was increased later to six months.

Besides the course and handling repair work for the miniature trains as part of job training, students have one more chore — provide services to passengers visiting the centre.

The first miniature train was built by department mechanics in 1987 and put to use during the centre's annual fair. Modified farm trucks were converted into locomotives because they were less costly at between 400,000 and 500,000 baht each. Their low speed makes it possible for trains to run for a long time without overheating problems. The five trains with their bio-diesel engines consume a total of 15 to 20 litres of fuel a day.

Wing Cmdr. Somporn says the trains run at a speed not exceeding 30 km per hour. Speeding makes it difficult for the driver to control or reverse the train. Prior to the annual fair, routes outside the centre are surveyed to ensure overall safety.

He recalled with a smile Their Majesties' visit to Thung Makham Yong this last May. The miniature train, modelled after an old locomotive, caused a great deal of excitement among the mass when it travelled for three hours from Bangsai to the monument of King Naresuan the Great, which was the passengers' pick-up point.

ขบวนรถไฟหมายเลข 3 "ซิลปาชีพบางไทร"
Train No. 3 "Silapacheep Bangsai"

ชิ้นส่วนและอุปกรณ์เครื่องยนต์บางส่วน
ที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ
Some of engine spare parts are
donated by generous organizations.

บนสุด / Top:
นักเรียนได้รับการฝึกให้รู้จัก
ทุกชิ้นส่วนของเครื่องยนต์
โดยมีครูฝึกดูแลอย่างใกล้ชิด
Students learn basics of
mechanics under supervision
of attentive instructors.

บน / Above:
โครงเหล็กประกอบล้อที่แม่นยำ
ประดิษฐ์ขึ้นเอง สำหรับเป็นอุปกรณ์การเรียน
ในภาคปฏิบัติระบบเบรครถยนต์
A skeleton car chassis with
wheels and a simple braking system
is used as a teaching tool.

ขบวนรถไฟหมายเลข 4 “น้ำพระทัยไพศาล”
Train No. 4 “Nam Phrathai Paisarn”

ส่วนประกอบและอุปกรณ์ตกแต่งบางส่วนของ
รถไฟเล็ก ต้องส่งไปผลิตและประกอบนอกศูนย์ฝึกฯ
More complex decorative items & accessories
which cannot be built at the Small Engine Repairs
Department are brought in from other sources.

The locomotive's design was recommended by H.E. Privy Councillor Tanin Kraivixien. The costs of modification and decoration were prohibitive. According to Wing Cmdr. Somporn, such a train would need a year, or two semesters, to build. "The students worked on the train under the close supervision of their teachers," he says. "It was hand-made and, therefore, took rather a long time to be completed. Some of the work, such as the brass figurine for the front of the locomotive, had to be outsourced but we designed it."

พระตำหนักทรงงาน
The Royal Lodge.

จุดแวะชมหน้าอาคารศูนย์ฝึกศิลปอาชีพ
Stop point in front of the Arts & Crafts Centre.

หมู่บ้านศิลปาชีพ
The Arts and Crafts Village

บางส่วนของสถานที่สำคัญ
ภายในศูนย์ศิลปาชีพ บางไทรฯ
ซึ่งเป็นจุดหยุดขบวนรถไฟเล็ก
ให้ผู้เยี่ยมชมศูนย์ฯ ได้แวะลงตามอัธยาศัย
Stop points for sightseeing:
at the Bangsai Arts and Crafts Centre.

สวนนก
The Bird Park

Five 15-metre-long trains are currently operational. They have been christened “Kuakoon Chao Na”, “Phra Baramee Song La”, “Hatthakam Lam Kha”, “Silacheep Bangsai” and “Nam Phrathai Paisarn”. The sixth train, “Mae Fah Karoon”, was decommissioned after 20 years because of the lack of spare parts.

The popularity of the trains has sparked occasional requests from state agencies. At those times, students are assigned to help drive the trains and they are more than willing. The department has also received offers from entrepreneurs keen to have their very own midget-sized trains.

วังปลา
The Fish Lake
(Freshwater Aquarium)

The trains, which are now permanent attraction at the Bangsai Arts and Crafts Centre, are highly popular with visitors. Rides are free.

“The grounds span more than 1,000 rai or a distance of four to five kilometres from one end to the other,” says Wing Cmdr. Somporn. “Walking the length of it to visit all 30 sections can be quite tiring, especially for elderly visitors and children, so the train service is a welcome relief.”

One train is operational for seven to eight trips daily Monday to Thursday; two trains operate on Friday through to Sunday. The first trip is at 9 a.m. with stops at Sala Phra Mingkwan Pavilion, the fish lake, the Art and Crafts Village and the palace of the deity Kuan Yin.

ศาลาพระมิ่งขวัญ
Sala Phra Mingkwan Pavilion

So, how about a family outing to the Bangsai Arts and Crafts Centre the next time you deserve a special treat? 🍵

Interested persons can visit the Bangsai Arts and Crafts Centre, The SUPPORT Foundation of Her Majesty Queen Sirikit, Bangsai District, Ayutthaya province. Open daily except Mondays. Tel. 66 (0) 35 366 252 ext. 147

ผมได้มีโอกาสเป็นเจ้าของ Living Thai ฉบับปกพระฉายาลักษณ์สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ศิลปินเขียนภาพนี้ได้งามจับใจ แต่หน้าปกน่าจะมีชื่อภาษาไทยด้วยครับ เพื่อคนไทยเห็นแล้วจะได้รู้ว่าเป็นหนังสือของคนไทยทำ

การจัดรูปเล่มสวยงามน่าอ่านดีมีภาพประกอบสวยๆ เยอะ เนื้อหาน่าสนใจหลากหลายมุมมอง ผมเห็นว่าเป็นหนังสือที่มีคุณภาพและมีคุณค่าน่าอ่านเล่มหนึ่งที่ผู้สนใจด้านศิลปวัฒนธรรมไม่ควรพลาด โดยเฉพาะมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นกรช่วยเหลือเผยแพร่วัฒนธรรมไทยให้แพร่หลายมากขึ้น

กิจ ช่างศิลป์

I have recently got a copy of SACICT Living Thai magazine featuring Her Majesty the Queen's portrait on its cover. It is gracefully beautiful indeed. My comment is that I wish you had put the Thai title of the magazine on the cover so that it would be immediately recognized that it is a Thai publication.

This is one of the high quality magazines — attractive layout, nice illustrations and good contents. A must-read for those who are interested in arts and culture. And it comes in both Thai and English, meaning our culture is being widely promoted.

Kit ...Fine Arts

วันนี้คุณสามารถอ่าน SACICT Living Thai ได้ที่ www.sacict.net ต้องการติชมหรือเสนอแนะ กรุณาส่งจดหมาย หรือข้อเสนอแนะมาที่ กองบรรณาธิการ บริษัท พีเจอาร์ จำกัด 23/18 ซ.ร่วมฤดี ถ.เพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 หรือ e-mail: sacict.thai@gmail.com ความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุงในการจัดทำต่อไป เจ้าของจดหมายหรือข้อเสนอแนะที่ได้รับการจัดพิมพ์จะได้รับของที่ระลึกจากศ.ศ.ป. (ภาพซ้าย)

Interested readers may now peruse SACICT Living Thai online at www.sacict.net and are welcome to send in suggestions and comments to: SACICT Living Thai, Editorial Department, Feature Co., Ltd., 23/18 Soi Ruam Rudee, Ploenchit Road, Lumpini, Pathumwan District, Bangkok 10330. Or E-mail to: sacict.thai@gmail.com.

* ขอสงวนสิทธิ์ในการคัดย่อหรือเรียบเรียงจดหมายจากสมาชิกเพื่อความกระชับและเหมาะสมในการพิมพ์ Those whose letters are selected for publication will receive a special gift as a token of appreciation. All letters will be subject to editing at the editor's discretion.

ติดตามอ่าน SACICT Living Thai มานาน ชอบค่ะ และก็อยากให้มีการรวมฮิตเฉพาะเรื่องมาพิมพ์ใหม่เหมือนที่นิตยสารทั่วไปเขาทำกัน เช่น รวมเรื่องเครื่องปั้นดินเผา รวมเรื่องเครื่องทอง เพื่อคนที่พลาดบางเล่มจะได้มีโอกาสอ่านย้อนหลัง

อภิญญา ชาวกุล

I have been reading SACICT Living Thai for quite some time. I like it and would like to make a recommendation here. I would like to see that you bring out special publications featuring a collection of articles on certain subjects like pottery, gold jewelry, and etc — the way it is being done by many lifestyle magazines. This would allow many people who had missed the earlier issues of Living Thai an opportunity to enjoy reading the specific subject of their choice.

Apinya Chavangkul

สมัครสมาชิก APPLICATION FOR MEMBERSHIP

สมัครในนามหน่วยงานชื่อ
As an organization

สมัครในนามบุคคล
As an individual

นาย นาง นางสาว ชื่อ นามสกุล
Mr. Mrs. Miss Name Surname

วัน / เดือน / ปีเกิด อายุ
Date of Birth Age

เพศ: ชาย หญิง
Gender: Male Female

การศึกษา: ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท อื่นๆ
Education: Less than Bachelor's Degree Bachelor's Degree Master's Degree Others

อาชีพ: พนักงานบริษัทเอกชน ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา
Occupation: Private company employee Govt or civil service Student

ร้านอาหาร/โรงแรม/ท่องเที่ยว อื่นๆ
Restaurant/Hotel/Travel Others

สถานที่ที่พบ/ได้รับนิตยสาร
Where you first came across Living Thai magazine

ผู้แนะนำให้ท่านสมัครเป็นสมาชิก
Who (or what) prompted you to seek subscription

รายละเอียดสำหรับการจัดส่งนิตยสาร Details for Magazine Delivery

ชื่อ/Name

ที่อยู่/Address

..... รหัสไปรษณีย์/Postal Code

โทรศัพท์ (บ้าน/ที่ทำงาน)/Tel. (Residence/Office) โทรศัพท์ (มือถือ)/Tel. (Mobile)

โทรสาร/Fax E-mail

โดยยินดีเสียค่าใช้จ่ายในการจัดส่งรายปี (5 ฉบับ)
I agree to pay for one year's subscription (5 editions)

ในประเทศ 250 บาท ต่างประเทศ 1,800 บาท
Domestic 250 baht Overseas 1,800 baht

โอนเงินเข้าบัญชีออมทรัพย์ ชื่อบัญชี: พยงค์ กังวานสุระ
Payment via cheque/money transfer to: Savings A/C Name: Payong Kungwansurah

ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาชิดลม เลขที่บัญชี 001-549715-3
Siam Commercial Bank, Chidlom Branch, Savings A/C No.001-549715-3

*กรุณาส่งใบสมัครสมาชิก พร้อมเอกสารการชำระเงินมาที่:

ฝ่ายสมาชิกสัมพันธ์ นิตยสาร SACICT Living Thai 23/18 ซอยร่วมฤดี ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

หรือแฟกซ์มาที่หมายเลข 0 2254 6839 หรือทางอีเมล: sacict.thai@gmail.com

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมหรือแนะนำ ดี ชม ได้ที่ ฝ่ายสมาชิกสัมพันธ์ นิตยสาร SACICT Living Thai โทรศัพท์ 0 2254 6898-9 ต่อ 60

Remarks: Please mail your completed application form, along with proof of payment, to:

SACICT Living Thai, Subscriptions Department, 23/18 Soi Ruam Rudee, Ploenchit Road, Khwaeng Lumpini,

District Pathumwan, Bangkok 10330 Or send by fax to: 0 2254 6839 Or send by e-mail to: sacict.thai@gmail.com

For enquiries and suggestions, please contact: SACICT Living Thai, Subscription Department Tel. 0 2254 6898-9 ext. 60

(แบบฟอร์มนี้สามารถถ่ายเอกสารหรือคัดลอกลงกระดาษขนาด A4 แล้วส่งมาตามรายละเอียดด้านบน)

(This application form may be photocopied onto size A4 paper and mailed to us after completion.)

PRODUCT Showcase*

เนคไทไหม
ในกล่องผ้าไหม
Silk necktie in silk box
11 x 38 x 4.5 cm.
1,100 บาท/baht

พวงกุญแจ ผ้าชิ้นสี่เหลี่ยม
Cotton key ring
10 x 5 cm.
7 x 7 cm.
220 บาท/baht

ผ้าคลุมไหล่ฝ้ายทอมือในถุงผ้าแก้ว
Hand woven cotton shawl
200 x 50 cm.
1,700 บาท/baht

ผ้าพันคอมัดเกลียวพร้อมกล่อง
Scarf with box
7 x 28.5 x 5 cm.
330 บาท/baht

อัลบั้มใส่ซีดี
CD holder
15.5 x 15 x 4.5 cm.
580 บาท/baht

สมุดโน้ตผ้าขาวม้า
Khaoma note pad
เล่มใหญ่ / Big size: 13.5 x 19.5 cm.
เล่มเล็ก / Small size: 11 x 15.5 cm.
165 บาท/baht

ปกผ้าลายขิด
Note pad with
Khid pattern cover
18 x 23.5 cm.
600 บาท/baht
ปกผ้ามัดหมี่
Note pad with
Mudmee cover
18 x 23.5 cm.
500 บาท/baht

เทียนข่างยี่น พร้อมกล่อง
Elephant candle holder with box
15.5 x 10.5 x 18 cm.
329 บาท/baht

เทียนสี่เหลี่ยมลายดอกไม้
พร้อมกล่อง
Flower-patterned candle with box
10.5 x 10.5 x 18 cm.
329 บาท/baht

พวงกุญแจขี้งและ
กระเป๋าผ้าไหมใส่เหรียญ พร้อมกล่อง
Silk pouch & Elephant key chain
17.5 x 11 x 4.5 cm.
165 บาท/baht

PRODUCT Showcase*

โกชัน 2 นิ้ว
พร้อมกล่องผ้าไหม
2-inch Benjarong bowl
with lid in silk box
9.5 x 11 x 8 cm.
539 บาท/baht

ภาพวาดสีน้ำมัน
Oil painting
30.5 x 26 cm.
1,100 บาท/baht

โกชัน 5 นิ้ว
พร้อมกล่องผ้าไหม
5-inch Benjarong bowl
with lid in silk box
18.5 x 21.5 x 16.5 cm.
1,985 บาท/baht

ภาพวาดสีน้ำมัน
Oil painting
30.5 x 26 cm.
1,100 บาท/baht

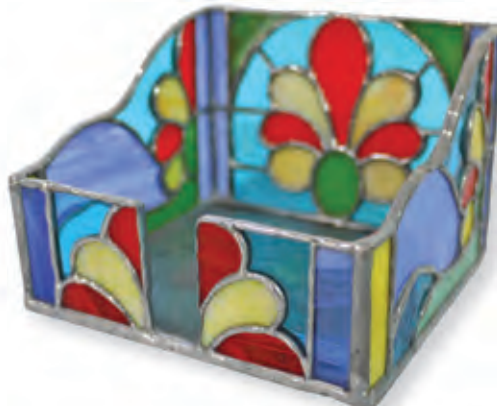
สนใจสินค้า สามารถติดต่อได้ที่

ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ
(องค์การมหาชน) หรือ ศ.ศ.ป.

โทร. 0 35 367 054-56 ต่อ 1377

Interested buyers, please contact
The SUPPORT Arts and Crafts
International Centre of Thailand

Tel: +66 (0) 35 367 054-56 ext. 1377

กล่องกระดาษเขียนสี
ใส่กระดาษโน้ต
Stained glass
note pad box
11 x 11 x 7.5 cm.
650 บาท/baht

***ACCESS YOUR TARGET
ATTRACT YOUR CUSTOMERS
CATCH THE EYE OF AIR PASSENGERS
at Thailand's Major International Airports***

Chiang Rai
International Airport

Chiang Mai
International Airport

Suvarnabhumi
International Airport

Don Mueang
International Airport

Phuket
International Airport

Hat Yai
International Airport

ABN

Airport Broadcasting Network

**YOUR POWERFUL MEDIA
TO REACH POWERFUL PEOPLE**

****BOOK TODAY FOR SPECIAL OFFER****

For Advertising, Please Contact : +66 (0) 84 033 3313, +66 (0) 81 634 4062 E-mail: advertising_abn@yahoo.com

ใช่!...ผมเห็น
ใครก็ต้องเห็น...ถ้าเคยบิน

ปรากฏการณ์ใหม่ในวงการสื่อ **ABN AIRPORT TV**

- ▶ เปิดเวิร์คครอบคลุม 6 ท่าอากาศยานนานาชาติ ▶ โฆษณาของท่านปรากฏสู่สายตาทูทุก 5 นาที
- ▶ เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายกำลังซื้อสูงกว่า 60 ล้านคน/ปี

จองด่วนวันนี้...มีจำนวนจำกัด!

สนใจติดต่อโฆษณา โทร. 084 033 3313, 081 634 4062 Email: Advertising_abn@yahoo.com